

Avskrift från år 2009 av anteckningsbok funnen i
Länsmuseet Murbergets arkiv i Härnösand 2005

– Rörande trolldom i Torsåkers socken i Ångermanland
under 1670- talet.

Av: Jessica Johansson

ISBN
978-91-633-6543-0

Förord

År 2005 fick arkivarien Göran Gullbro en förfrågan om material rörande trolldom och närmare bestämt trolldomsprocessen i Torsåkers pastorat i Ångermanland på 1670-talet av en student från Umeå. Då han letade i arkivets gömmor fann han en mapp märkt trolldom som sedan tidigare inte var känd. I mappen fanns två stycken anteckningsböcker. Den ena, anteckningsbok 1 av vilken den nedan följande avskriften av mig har gjorts, innehöll uppgifter kring ämnet trolldom. Den andra är av mig inte studerad men förefaller efter sporadisk genomgång av mig själv vara någon form av anteckningar som är kopplad till en prästemans arbete. Anteckningar över vad som ser ut att vara deltagandet i gudstjänster och innehåll i de samma.

Anteckningsbok 1 består av tre olika delar. Som efter granskning skulle kunna vara skrivna av tre olika händer då skriftstilen skiljer sig märkbart åt. Det sammanlagda sidantalet är 70 sidor men dokumentet är numrerat från s. 8 till s. 77. Vilket tyder på att det inte är fullständigt. Den första delen av anteckningsboken utgör sidorna 8-29 i originaldokumentet, den andra delen består av sidorna 29-69 och den tredje delen består av sidorna 70-79. Sidorna 8 och 9 i den första delen var vid tiden då jag sammanställde min avskrift felaktigt fästa i början av den andra anteckningsboken som hittades. De är rätt inplacerade i denna avskrift. I den andra delen av anteckningsboken saknas sidorna 64 och 65 i originalet och därför också i denna avskrift. De två första delarna förefaller vara protokoll över personer som är anklagade för trolldomsbrott i Ytterlännäs- och Dals socken i Ångermanland. Dessa protokoll har mindre bra interpunktion och det är därför svårt att följa med händelseförloppet.

Den tredje delen i anteckningsboken består av anmärkningar över processens väsen. Anmärkningar som författaren skriver grundas på dennes morfar "Herr Hans Wattrings" egna anteckningar. Under processen i Torsåkers pastorat 1664-1665 var en man vid namn Hans Wattringius verksam som kyrkoherde. 1771 skrev Wattringius dotterson Jöns Hornaeus en avhandling rörande den ovan nämnda processen. Efter studier av den tredje delen i denna avskrift i jämförelse med återgivningar av Hornaeus avhandling har jag kunnat konstatera att slående likheter finns dem emellan. Hornaeus nämner också i sin avhandling att han har haft tillgång till en avskrift av det sedan 300 år tillbaka förlorade kommissionsprotokollet. Efter mina studier av anteckningarna har jag funnit många indikationer på att de två protokollen är just förda

under kommissionsförhandlingen kring trolldomsväsendet i Torsåkers socken 1675. Mina studier av anteckningsboken kan ses i två C-uppsatser.¹

För att underlätta jämförelse mellan denna avskrift och originaldokumentet är avskriften skriven i lika disposition som originaldokumentet är skrivet. Antalet ord på raderna är det samma och originaldokumentets sidnummrering används också i avskriften. För att ytterligare underlätta referering till avskriften har en radnummrering lags till av mig. Då jag inte på grund av slitage, slarvig stil eller helt enkelt inte har kunnat avgöra vilket ord som avses, där ett eller flera ord inte kunnat läsas på grund av en bläckplump samt om en del av ordet går att avläsa och en del inte gör det har jag har detta i min avskrift markerat med [runt ordet]. Marginalanteckningar utöver numrering av person eller datum har klipps in i avskriften ur originaldokumentet. Så är också fallet med förkortningar som återupprepas.

Exempel på dessa är: *AB.* som betyder att något är viktigt, *U.* som betyder den, *g* som betyder gammal och *R.* som betyder riksdaler. Under mitt analysarbete fick jag tillgång till en tidigare avskrift av anteckningsbok 1. Denna är skapad 1916 av en man vid namn Emanuel Linderholm.² Avskriften används i min vetenskap endast i en sammanställning av dokument rörande temat av en man vid namn Sture Norberg.³

¹ Johansson, Jessica (2010) *Trolldomsprocess i Ångermanland på 1670-talet -En jämförande källstudie rörande trolldom och rannsaking i Torsåkers socken* samt (2010) *Satan dyrkas för Gudh, dhen som i högsätet sitter för Jesum oh dhen på bänncken, för tredie personen -Kvalitativ källstudie kring djävulsföreställningen i tre protokoll från trolldomsrannsakingen i Torsåkers pastorat i Ångermanland 1674*

² Linderholm 82 (UBB), C75 – Handlingar till häxprocesserna i Sverige. Avskrifter

³ Norberg, Sture (red.) *Trolldomsrannsaking i Torsåker, Dal och Ytterlännäs socknar 1674. vol. 32 häfte 4, 6, 7.*
Huddinge: Sture Norberg

Martij

- y.* 16. 1. Halt = Carin Hendrichs dotter i Nääs 50 år
 r. 1 Har bekiänt sina grofwa synder wid tingsransak=
 Ningen, och står ännu wid bekiännelsen i alla sina
 Clausulis. At hon dyrkat Zathan i tre personer och tagit
 två tun säckar utur Pähr Pålsons ladu i Hammar, och fördt
 till Blåkulla, och aldrig begådt herrans högvärdige
 nattvard utan sändt dit en stubbe för sig, och denne förban =
 nade konsten bekiände hon hafwa lärnt af sin för lång tijd
 sedan döde moder. Hon sade sig och hafwa haft 1 bärare
 och den stubben hon i sitt ställe sändt till herrans nattward,
 r. 10 hon hade fördt det välsignade brödet till henne igien
 det hon endehls trampade under sina fotter en dehls
 gaf hon sina koor, hwar öfwer den onde har mycke
 skrattat och wist sig ganska lustig. Berättar at
 Hustru Anna i Nääs förer barn. H: Brita Lars Pärssons
 H: Margret Hans Pärssons . Hustru Sigri Hust: Elisabet
 Alle sammans föra barn H: Malin Anders Markusson
Sunnanåker med sin son Abel Hust: Cisilia i Blästa
 Hust: Margret Hans Mårtens i Lästad förer många Barn
Chirstin i Lästa, tager sticka af sin fader Hans Mårten =
 r. 20 Son, som är tapperian der i Blåkulla.
- y.* 17. 2. Hustru Carin Erstad i Dahls Sochn.
 bekiände sig hafwa lärt af sin moder, som war {Bry=}
 gerska i blåkulla, hon bekiänner och om Lars Pärssons
 hustru i Lästad, at Zathan satte henne på en stohl
M. begynte med en kamb kiämma henne, och der med
 drog huden af henne och spitsade henne på wäggen
 Sedan bröt han hufwudet af hennes Krop och ryg =
 gen twärt af, och kastade alt sammans i en kietta
 der hon gret, pipade och ropade, Ach we! Ach we mig
 r. 30 som icke bekiände mig.

3. Brita Hans dotter i Lästad 32 år gammal

Giör der osten, äter, dricker och dantsar, fördt alla barn som henne äro på wittnade, och som hon will rygia sin be = kiännelse, framkallades witnen Jöns i Blästad witnade hafwa fördt sig i natt första gången på en hwit koo, 2 gången på den samma, 3 gången på Nils Larsson och gick under bordet och bolade med honom. Nils i Bålsta 8 år bekiänner at stor brita förer honom och i Natt ridit 2 gång: på en koo och 2 gång: på Nils Larsson lila

r. 40 Nils Jöns säger at hon förer sig och giör der osten. Bar = bru i Blästa 18 år det samma Erik mårtensson witnar det samma och at hon bolar med Zathan, gick på knä och bad diefwulen at hon skulle få lefwa

4. Pigan Chirstin Hans dotter i Lästad 18 år Hennes syster

Säger sin moder wara der redgwinna, men hon twättar kiärillen. Sedan Tingsprotocollet för henne warit upläst, öfwertygades hon af 3 stycken barn som sedt henne der item hennes Syster, H: Carin i Ärstad: H: Anna i Ålstad och halt Carin i Nääs, som hugeligen mante henne till bekiännelse.

r. 50

5. Lenna Hans dotter i Lästad 20 år

utläst 3 böcker, hållit en swart karl i högsätet, för sin Jesum. Hennes moder har fördt och lärdt henne i första ungdomen, dyrka den onda som ligger under bordet för sin Gud. Hon tappar dricka och twätter kannor och nu i denna natt, ridit med sin moder 3 gånger på en hwit koo.

4. 18 Martij nu bekänner Christin i Lästad sig hafwa följt sin moder med barnen som hon förer, 3 gånger till Blåkulla.

r. 60 Nils Mårtensson 13 år säger ingendera hade följt {sin} moder. dock hafwa de båda warit där, witnade at deras moder hade slagit dem, och läser nu intet i någon bok.

6. Hustru Margreta Hans Mårtens i Lästad mot 70 år

Hennes arbete i Blåkulla är at tierna och lägga up maten
 Tolfman Per Jönsson i Lästa, witnar at hust: Margret hade
 bedit honom at han skulle skrifwa godset in på N.N
 och {...} förbannat alt det på jorden är, för utan skatan
 och humblan som flyger, draget korn från sin granne
 med dessa ord: ax drag ax, korn drag korn. Och när
 hon tager barn, {...} lägger hon en klabb i stället och
 säger: Jag skapar barnet; men tu helfwetes Jesus
gifwer lif.

7. Elisabeth Hansdotter i Nääs Erich Hans Hustru 24 år

Jon Andersson i Nordanåker 14 år säger at hon wäf =
 wer och steker korf. 7 barn förer hon, tient Zathan
 ifrån sin barndom. Jungfru Maria gick åt en
grönan löth, der mötte hon sin son så sööt. Hwar
leter min moder? Jag leter en humbla som hiel =
per emot mat stulit miölk stulit. Utläsit 7 böcker
 r. 80 Jon Anderson witnar och att hafwa ridit i natt 3
 gånger på folk. Sara Pärsdotter i Nääs: när hustru
 Elisabeth smörjer åth honom så rider han sielf, och
 förer hon inalles 9 st: barn. Anna, Olerssons i Nääs
 säger och at Lisa gifwit henne två bärare som suga
 henne, en på hwardera bröstet, och den 3 på lill =
 fingret. Anna Olofsdotter i Nääs, wittnar at hon
 Lisa förer sig, ridit i natt på få 3 gånger. Nils i Bålsta
 säger och att lisa förer sig. Ridit i natt 2 gånger på
 en karl. 3 gånger på få. Pähr Jansson i Lästad
 r. 90 Nils Mårtensson i Blästad. Berbru Nils i Blästa
Pähr Ersson i Nääs, witna at hon steker och wäfwet
 går under bordet och låter hunden rida sig.

Martij

- 19 8. Hustru Siri, Hans Olofs änka i Nääs 28 år
 Bekiäner sig blifwa förförd av sin moder Hustru Märet
 i sin ungdom. Förer 5 st: barn är sedder af många
 som h: Carin i ärstad etc. utläst der 3 böcker för =
 bannat Gud och alt det på Jorden är, för utan ska =
tan och humblan. och hennes moder nystar der garn
Pälle i Nääs bekiäner at h: Sigri förer honom och i natt
 r. 90 warit åstad och ridit tre gånger på sin moder. Hennes
 dotter Märit 6 år bekiäner at hennes moder förer
 henne, item Pär Olofs dotter i Nääs och ett barn i Nor =
 danåker, Pelle benämbs , witnar och på h: Sigri at hon
 i natt 3 gånger ridit på h: Sara och hon wäfwer der
 Pojken Erich i Blästad säger och at Sigri wäfwer där.
 Halt Carin witnar och det samma. h: Anna i Ålstad,
 H: Brita i Wästhamar, Brita i Lästad Margret
 ibidem, h. Elisabet i Lästad Christin hansdotter ibidem
 witna alle at de sedt henne länge i Blåkulla
 r. 110 Hielp nu Jesus! Nu bekiänner h: Siri i Nääs
 att hennes moder och grannquinna Pär Pärs hustru
 Anna har inrådt henne att hon skulle återkalla sin
 bekiännelse men står med sin förra som hon wid
 lagmanstinget giwidt, nembligen at hon sina grofwa
 synder ångrar och will sig wenda till den ewiga guden.
 ther till then alsmechtige nåd förläne. Hon
 säger: Erich Jansson i Synnansjön är nämbedeman
 i blåkulla och nämner folenskapen.
9. Hustru Märet i Nääs 60 år
 r. 120 Sitter och nystar och bohlar med Zathan, äter dricker
 och dantsar i blåkulla, miölkar, sticker pinner och
 knifwar. Således, hon sticker knifwen eller pinnar
 i wägen och säger: du diefwul eller du pinne gif
 miölk i diefwuls namn. Witnar at hennes swär =
 moder hustru rachel har lärt henne denne konst

- förbannat Gud, och alt på Jorden är, haft en Bärare warit gift med Zathan och afwlat 4 barn, dem hen = nes swärmoder sönderhackat och kokat smörjelse af, uti hornet, hon har och under stundom sändt stub =
- r. 130 bar och klabbar i sitt ställe i kyrkian, och när hon gör bärare af naglar, hår eller så, inlåter hon blod af sitt finger och säger: du fader diefwul gif lif {.} lif.
10. Hustru Anna Pähr Pährssons hustru i Nääs 50 år
 Är der spinnerska, ätit, druckit och dantsat förer dit korn Kiött och kåål, och bohlat med Zathan under bordet. Blind Hindrichs hustru Brita i Nääs har lärdt henne Denna konsten. I natt ridit på herr Larses hustru i Nordanåker. Olle i Nordanåker witnar at hon spinner äter, dricker och dantsar går under bordet och bohlar
- r. 140 med Zathan. Det samma vitnar flickan i Nordanåker Sara, flickan i Nääs, Halt Carin h: Anna i Ålstad hust: Brita Lästad, h: Elisab: ibid: hust: Sigri i Nääs, h: Märet ibid Hust: Margrit i Lästad. Daniel Lars i Nordanåker Erich Michelson på kyrkiobordet, säga alle at hon Spinner, wäfwer, förer barn, och bohlar med Zathan Complices 10 st:
11. Margreta Johan Anders Hustru i Sunnanåker
 Förer barn och gör korfwär. En poike säger: at Hust: Margaret: moder H: Carin i Lästad, är i Blåkull. Huden
- r. 150 afdragen och spikat på wäggen: ut in, actis no:2 förmält är. Äter dricker och dantzar och Bolar med Zathan Fördt din 2 små barn Karin och Malin som gör Korf = stickor. Lislä Nils D: i Lästad och Daniel i Nordanåker säger Hust: Margret förer sig. Och inalles 8 barn som hon förer. Joen Anders son i Nordanåker wittnar hafwa sedt Malin. Hust: Margrets dotter i Sunnanåker giöra der korfstickor och blåser up tarmar och hon

Följer sin moder på fohlenskapen och är gifter der.
äter dricker dantzar och {är gift...} der sielf 12 åhr gam:

r. 160 och när bröllopet stod hade hon en kåstelig skrud. Om
halsen en röd orm, kiortelen war af granbark
Cronan af sam:a slag, och hennes man war en hund
8 stora män i skiat öfwertygade henne vid kongl:
Com:issionsrätten. Men hon sade de witnade som
dårar, derföre skal hon plikta med kroppen Neml:

Martij sätts i stocken, och slås med rijs. 12 slag.

4. 20 Stältes Malin Johans dotter åter till förhör, men
wille ingen bekiännelse giöra fast poiken öf:rtygade hene

12. Cisilia Erich Jonsson Hust: i Blästad 60 åhr

r. 170 En Poike Pähl i Stensätter Bekiänner, at hon för =
rer sig, sin egen son, och många barn. Henes styfdot:
Margret witnar det samma, Änte: bekiänner hon för
tolfman Anders Johansson i Nord sig wara skyldig
fördt 7 barn. Sedder af 8 store meniskor, Hennes äm=
bete är koka kåål, öhl, gröt och korf. Och stundom steker
Hennes styfdott: Margret witnar henne hafwa det äm=
betet. Erich Michelsson kyrkiobordet säger och hon förer
sig och i natt 4 gånger. Förnämde witnen säja och at
Erich Jönsson rider med till blåkulla. Skiänker der, näm=

r. 180 Ner fohlenskapen, och bygger skiöter där. Nils i Blästad
och Jöns ibidem at hon kokar åhl och fisk och bolar med Zathan
Nils Jonsson och Joen i Nordanåker det sam:a. Joen Lästad
Märet nordanåker. H: Carin i Ärstad. Halt Carin i [Näs]
Brita och Margrit i Lästa witna alla at Hust: Lisla
har den sysslan och at Erich Jonsson skiänker in och näm=
ner [skius hästar]. Alla barnen öfwertygade H: Lisla
tillika med alla Comlices men hon i sin obotfärdig=
het nekade ehuru wel hennes egna styfbarn [w{e}]
modigt inför rätten henne i ögonen öfwertygade.

13. Carin Marcus dotter i Färestad.

r. 191 Sade sig rida sielf, när mordra smörjer åt henne Prästen heter Herr Lars i Norum, hemma i Dahls sochn.

14. Erich Jonsson i Blästad.

Har bekiändt för wyrdige Kyrkioherden. och Herr Lars i skrifteresan at han i få wisko tagit några penningar i Blåkulla. Pähr Olofs och Johan Olofsson i Aspby witnade at at Erich Jonsson för dem upkastat några hwita peningar på bordet, och dem tillbudt at emottaga, men de ville intet. Detta skiedde i Härnösand. Tå sade han menar tu fanen eij kan bedraga

r.200 både dig och mig, och är nu tillstädes.

Anders Johansson i Nordanåker Tolfman witnar hwad han af H: Lislä i Blästad näst förleden höst hördt på kyrkio= bordet i Ytterlänäs efter aflag Ed på lagboken[el] Nembl: när han anmodat henne bekiänna sig. efter det hade warit samma tahl om hennes moder. Kanskie i haf:a lärdt af henne. Sade hon kanhända det iag lärt [af] min moder i barndomen

Olof Erichson 12 åhr witnar hafwa sedt sin fader Erich Jon= son på fordenskapen, med modren alt sedan i juul

r.210 Erich, Jöns och Nils i Blästa och Joen i Nordanåker witnar At han skiänker och räknar penningar. Margr: Nordanåker Och Nils i Blästad, säger att [Alla] kokar och han skiänker och [dantz] Päär i Lästad, Maret i Nordåker witna det samma

Hust: Margret i Lästad, Märet i Nääs, Brita i wäst= Hammar Hust: Sigri i Nääs. Anna i Lästa. H: Carin i ärstad. witna det samma. des egen son Joen Erichson i [båstad] witnar at hans fader rider, och flickan Margret äfwen så alt sedan i sommar. Skiänker öhl, räknar penningar och dantzar. Johannes Olai i Swedie säger och at han

r.220 nämner fohlenskapen och hans hustru Sigri bär öhlen uti en swega och kokar etc:

Pähr Olofson i [Apby], witnar at den tijd de woro i Här= nösand 1673, swor och skrytte Erich Jonsson mycket och upslagen hoper hwitt mynt på bordet, och tillbödh pähr säjandes; menar tu fanen icke är {[tills...]} då pähr olofson blef förskrächt och gick ifrån honom och Anders Johansson låg på gålfwet och hörde desse orden dem han nu inför Kongl: comissions=

r.229 rätten med swuren Ed aflade.

15. Änkan hustru Ingrid i Bollstad. 60 år

Martij Påhl i Stensätter witnar at hon där sopar stuger hwaråt

*y.*22 Zathan leer. Sedt at hon står på knä för huo och gör korf, kokar och öhl. Halt Carin i Nääs witnar med 6 andra compli=

[cibus] at hon fullkombi: är där. Ingri i Bällsta 8 år wit:

at mormod: Ingri förer henne hwar natt, med sina

Bröder och Systrar tillhopa 4 st. Gör korf, sopar stuga

och tvättar kiäril. Brita Olof Abrahams dotter

12 år kan eij wetta när hon först kom dit men

Nu rider hon sielf, när moder mören smörjer [och]

r.240 och hennes små brör följa henne på fohlenskapen

och nu bekiänner Hust: Ingri sig hafwa lärddt af {bläckplump}

Pärssons hustru Carin i Lästad för 30 år sedan, då

hon der tiente, och nu ångrar sina synder och will

sig till Gudi omvända.

16. Brita Nilsdätter ifrån Flögsätter i Dahlen

Är bryggerska i Blåkulla Hust: Anna i Nääs Pär Pär

witnar at hon förer wällärde H: Larsses son lilla

Olof i Ärstad , 10 år witnar at hon fört sig sedan han blef

född. och i natt ridit 2 gång: på sin bror Aron, 3:die på sin

r.250 syster Brita, och förer 5 barn till. Den 1 ifrån wästra

gården i Nääs, som är H:err Larsses son Cristopher H: {[S.....]}

i Nääs witnar och. Märet i Nordanåker säger hon {[brygg..]}

Wattn Johannes olai i Swedie witnar det samma

Erich Michelsson på Kyrkiobordet säger hon brygger der {watn – överstruket}

Erich i Nyland säger Pärs modren förer huo. Halt Carin

I Nääs witnar at hafwa sedt Brita i Flögsätter, Hust: Anna

Åhlstad witnar at hon brygger der, med hust: Margret

i Aspby. och bekänner att Erich Jonsson i Blästad slog

henne i natt 2 öhrfijlar i Blåkull, då gaf fanen

r. 260 huo 2 riks:er. Hust: Margret i Lästad witnar det sam:a

Hust: Brita wästhamar, at hon förer barn. Brita

och Anna i Lästad och Hust: Karin i Ärstad, at hon

Martij Där bryg watn och förer barn.

17. Gubbe Brita i Nyland en änka 70 åhr gamm:

Anders Johansson tolfman i nordanåker berättar att {hen..}

Moder war i stort rychte för trolldom, är bagerska

i Blåkulla, seddes af poiken i Nordanåker. Hust: Brita

i wästerhammar, säger at Brita i Nyland är en stor tro{ll}=

packa och är i Blåkulla hwar natt. Märet i Nordanåker

witnar at hon förer sig. Sigrid i Nyland säger at hon

r. 270 förer als 8 barn, at hon knäfaller för Zathan och

och gör förbund med huo med handband och Bohlar

förer dit korn och andra matwaror och kastar på el=

den och efter des sprakande dantzar. Sigrid Nyland

9 åhr witnar att Gubb Brita fördt henne sedan 8 dar

för midsommare, i natt ridit 3 gångor på en kalf

i sällskap Johan johans dotter, Olle en gosse Cristopher

Erich, Brita, Malin, Erich Cristophersson, Sigri Nils=

Dotter, Märet i Nordanåker, etc. om midsommars tijd.

Cristopher 9 åhr och Malin fölgt sin farmor Gubb Brita

r. 280 Malin Andersdotter i Nordanåker 11 åhr 3 gånger i natt

2 gånger på folk. 3:die gången på fä. Lasse Malin

Johansdotter Erich Cristophersson i [s..as] at hon bakar

Pelle Joen I Nordanåker, Erich I kyrkiobordet Daniel

Larsson i Nordanåker 12 åhr witnar alla att hon

bakar rågrö, går under bordet och bohlar med Zathan

- Complices hust: Marg: Lästad. Hust: Anna i Åhlstad. Halt Carin Brita wästerham:ar H: Sigri i Nääs Hust: Märet
 Ibidem. Anna lästad Karin i Årstad witna at hon
 r. 289 bakar och förer barn.
18. Hustru Brita Olof Abrams moder
Flickan Margret 12 åhr witnar at modren och mormo=
 dren följes åt och förer henne till Helfwetes Mod=
 ren Margret bär bryggewatn och sitter och styrer
 efterst på fordenskapen.
19. Änkian Hust: Cicilia i Nyland 60 åhr
Carin i Årstad och Anna i Åhlstad witna at hon ko=
 kar lyfter och twätter grytor. Nils witnar ridit
 3 gång: i natt Brita Jonsdotter i Heel 7 åhr
 r. 300 witnar at hust: Cicilia 1 gång på en karl 2 på en kuo
 med Märit Nilsdotter i Heel 2 gos:ar. Nils ef=
 ter henne är tillhopa 6 på fordenskapen. Märet
 i Nordanåker sedt henne koka allahanda maat.
Erich i Nyland sedt henne där koka, äta, dricka, dantza
 och bohla med Zathan. Erich på kyrkiobordet
 witnar at hon förer dit korn, kastar på elden
 och dantzar efter des sprakande. Märet och Daniel
 i Nordanåker witna at hon twätta kiärl och sku=
 rar grytor. Cristopher och Erich i Nylan det samma
 och at hon förer barn och giör ost. H: Margret i Lästad
 r. 310 H: Märet i Nääs. Carin och Sigri i Nääs. Brita, hust:
Anna i Lästad. Hustru Anna i Åhlstad H:Brita i
 Martij wästerhammar alle öfwertyga henne men hon
 23 stod i sin obotfärdighet.
20. Hustru Brita Larspärssons i Nääs 40 åhr
 Sedder af Anna i Åhlstad och h: Brita i wästerhammar
 witnar at hon sitter och sömmar. Märet i Nordanåker
 witnar at hon förer många barn. Dottren Anna är och där

- r. 319 ^{MS.} Halt Carin i Nääs witnar och det sam:a. Hustru Anna Nääs Har sagt at Brita är så stor trollpacka som hon. H: Brita har och warit brudsätha åt Märet i Nordanåker och sin egen dotter Anika. Hon har och brukat malt som är [slagit] i mälta om [Juulqwäl], Salt som samma qwäl är lagt i en påssa under askan i grefwen och brukat till boskapsnytte. Och när detta salt och maltet blef slagit tillsammans syntes dett blifwa lifachtigt, och syntes som ett mäniskio ansichte, grått på den ena sidan och swart på den 2:dra Hennes dotter Anna 14 åhr gam:al tillspordes huru længo hon warit i blåkull men wille ej bekiænna sig.
- r. 330 Pigan Märet i Nordanåker säger och sig sedt berörde h: Brita i blåkulla sôm:na och taga af bordet och föra barn hennes dotter Anika förer en liten flicka. Erich kiyrkio= bordet , witnar at hon stundom är brudfrämja. Stun= dom sømmer och tager af bordet duk, kiärl och andra {[bes..]} Sara i Nääs 8 åhr witnar at afwa sedt hon der sedan tinget war och dottren Anika medförer 3 rider [sielf] Poiken Pelle i Nääs 12 åhr witnar det sam:a och at hon dantzar och går under bordet och bohlar med Zathan Complices Hustru Margret i lästad, witnar at h: Brita i Nääs förer barn sôm:er och klär brudar. Halt Carin säger hon sôm:ar och förer barn. Brita Wästhamar Sara i Weda. Brita och Anika i Lästad. Sigrid i Nääs Hust: Ingri i Bållsta. Brita, Olof Abrams dotter ibidem Vitna alle hafwa sedt henne i blåkulla. Sum:a 10 förnämde Complices och myndige Conveta. [person..]
- r. 340 21. Finskan Margreta i Fårsse 80 åhr Rensar sylta och skållar boskapsfötter witnar Anna Ålstaad, Brita wästhamar och Halt Carin i Nääs



22. En gam:al Piga Anna i Aspby 50 år
 r. 350 Hust: Anna i Åhlstad och Hust: Brita i Wästham:ar
 witna at hon stiller, miölker och måkar fähuset
Sara i weda witnar, at hon skurar diskar och bär
 ämbar ut och in i blåkulla
23. Anika Lars pärs dotter i Nääs
 Säger at Hans Olo: hust: Sigri i Nääs förer henne och
 war ditt natten emot lördagen. Gubbe Brita i Nyland
 Hust: Sigri nekar aldeles; men bekiänner hennes [mo=
 der förer henne sielf. Hustru Anna nekar der till
Johan: Olai i Swedin witnar at Pär Lars Hust: Brita
 r. 360 i Nääs förer huo och i natt 3 gånger, red på en dräng
 6 gossar och flickor tillsammans. witna på Anna
 at hon läser för dem, twätter diskar, tar dukar af
 bordet och går under bordet.
24. Hustru Sigrid wästerhammar 70 år
 Hon förer Pär Nilssons dotter i Wästhammar Elisabet: 13 år
Jonas och Jöns Pähr Nilssons sönnar, förer 7 och är sed=
 der af 2 barn. Hust Brita i wästerhammar witnar at
 hennes granqinna, plägar sitia wid bordet och
 dricka huo till och stundom lappa. Erich Hannes dotter
 r. 370 hon säger sig ej töras säja på mormodren; ty hon
 slår huo i Blåkulla. Pähr Ols Poiken witnar at hon
 sitter till bordz med Zathan. Helser på huo dricker huo
 till och bohlar med huo. En flicka i Synnersta och den
andra i Stennar förer hon hwar natt.. Hennes dot=
 ters son Erich 12 år och Daniel, Nils Jöns i wästhammar
 witnar at hon förer huo hwar natt, redit en gång på
 fin fader, andra gången på en kalf. Lisa och Jonas
 war med huo på folenskapen. olle at hon bakar
 och brygger. Jonas Pär Nilssons i wästerhammar

- r. 380 bekänner wara åstad i natt, ridit en gång på Nils Jönsson. [Zachris] witnar på hustru Sigri den yngre, han war nu ej tillstädz, hon witnade [at] Brita förde huo med Olle och Lisa och at hon warit Brudgum ine i Blå=kulla. [Zachis] öfwertyger Olle at hans moder förer huo men han nekar. Men Hust: Brita öfwertygar honom at modren förer huo sielf. Erich Pähr Nilsson och Jöns Nilsson, sager at hon manglar kläder där tierner smör och lapper skoor. Anders Pährsson i wästh:ar witnar det samma. H: Anna i Åhlstad, säger hen:e lappa
- r. 390 skoor. Sara i Weda säger hon tälger korfpinnar och lappar skoor.
25. Gambla Pigan [Slöt.] Märet i Lästa 65 år
AB. Kunde läsa för mottstuli, miölkstulit, fleen, såår stämma blod, men ingen kunde henne öfwertyga Denne Piga witnar at Hans Hansson i Nääs kan så wäl som hon läsa desse läsningar
- Martij
4. 24 26. Marta Pähr Nilssons i Östham:ar 18 år
 Hustru Anna Åhlstad witnade at Sigri den yngre i wästh: tog i natt booken af henne och hade henne tills [dome.]
- r. 400 H: Brita wästh: bekiänner at hafwa sedt Marta i Blå=kull, förleden natt, sopa stugur.
27. Pigan Carin Lars dotter i Hammar 14 år
 Lärdt af H: Brita i wästh: rider nu sielf och förer 2 Pähr Pålssons barn Phål och Lisla. 1 Nils Jöns barn i wästham{..} nu bekiänner h: Brita i wästh: at hon förer 2 [=] herr
- AB.* cam:erarens barn. Men nu säger hon Hans [Christie..]son 12 år i Östham:ar, förer dem, som Hans bekiänner wara at han förde dem i höst: men nu säger han Lilla h: Sigrid i wästh: förer sam:a barn. Och han nu allenast förer sin lilla
- r. 410 syster och bror. Men nu föres han och barnen af H: Sigri i wästh: efter Hans har mistat hornet, som och af gamell

Sigri förer Marta i Österham:ar, och der äter och [d.....]

H: Anna i Åhlstad bekiänner at Marta rider sielf

Hust: Brita i wästh: det samma. Marta bekiän:er att lilla Sigri i wästh: förer sig, det nu fans med osanning; ty hon rider sielf.

28. H: [Gunnel] i Nyland

Stärker äter, dricker och dantzar berättar h: Anna Åhl: och Märet i Nordanåker. Erich på kyrkiobordet berättar at hon förer 8 barn med 2 hennes egne beräknat.

r. 420

Stärker der ridit i natt 3 gånger.

29. Malin Johansdotter i Sunnanåker 12 år

Står ännu i sin obotfärd: fast 7 witnen öf:rtygade henne

Hon gör der smör och ost.

30. Hustru Sigrid Johans Olof i Wästerham:ar

Förer egne barn Olle och Erich. Pähr Nilssons Jonas och [Lisle]

Pähr Pährs i Östh: Påhl och Lisle, Anders Persson witnar

at Jonas står i blåkulla och såfwer 12 gånger, ridit

på sin man, och pissar i hans skiägg. Nils Nils dotter

r. 430

[Morta], säger at Sigri hafwer förwirrat hen:es min:e

15 famnar neder i Jorden och begiarar få sitt minne

igien. Men hon hafwer behwarit minnet 15 famb=

nar under Jorden. Hon hafwer miölkat af sin faders lilla

finger 2 tunnor miölk. 1 ½ dito af Pähr Nilssons sida. förd:

till blåkull giordt smör och ost der af.

Erich och Zacharias witna at hon har welat föra dem till Blåkull

Hon har förbannat himmel och jord och alt der uti. utom skatan och

Humblan som flyger. Witnen Jöns Nilsson 11 år är förd, sedan

i höst. [Zachris] och Erich Pährsson 11 år, är förd hwar natt på en röd

r. 440

kuo. 2 gånger ridit på Hans Christiansson, Zachri: Pährsson

säger at Lill Sigri förer honom, Hans Crist:s små barn och

Pähr Nils Måsten och Sigri Johan Olof:. Märta Nils dotter

13 år säger at Hust Sigri tagit sitt sinne och minne

- Olof Johansson 13 åhr bekiänner at se sin Moder och Mors moder när han war brudgumme. Anders Pärsson följer Brita: men Olof Johansson förljer sin moder, och stundom rider sielf. Nils 10 åhr. Sigri fördt huo sedan Juul, men de andra Barnen nekade, at hon intet är uti deras[föl = je] Erich Johansson 7 åhr witnar, at Brita förer huo: men
- r. 450 hust: Brita nekar aldeles, och säger at hust: Sigri [bes. = der] förer dem sielf hwar natt. Carin säger at hust: Sigri sina barn sielf. Anika Hans syster i Öst hammar witnar at hust: Sigri förer sig och i natt warit [åstad] på en koo. Det samma witnar hust Anna i Åhlsta, med 3 barn till.
31. Pigan Anna Månsdotter i Skogs Sochn
- Martij 4.26. Är beryctat för trulldomskonst och att hon ”stillar i helfwet[.] det witnar hust: Anna i Åhlstad, at hon tillbudit sig en half tunna miöl, at hon icke skulle uppenbara henne. nu
- r. 460 öfwertygar henne hust: Brita i wästerham:ar at hon fullkomb: är i blåkull. Och bolar med Zathan som andra trollpackor
32. Gunnila i Nyland 70 åhr
- Pähr Nils dotter i östhammar Ella säger at hust: Gunnel förer 2 sina barn och spinner och stärker der. Khirstin hans dotter och Brita i lästad och hust: Sigri i Nääs säja sig intet hafwa sedt denna Gunnil i Blåkull men barnen som förmält är, öfwertygade hen:e i Synner: Erich å kyrkiobordet. Sade at hon hade slagit sig med en
- r. 470 orm kring om öronen. Hust: Anna i Åhlstad säjer henne wara i blåkull. Erich danielsson i Ruö skal hämtas hit och witna om Gunnila i Nyland.
33. Hustru Dordi i Nyland.

- Hans Christiernsson vitnar at hon snåper Kalf:, grisar och små ormar och twättar stugur. Erich Kyrkiobordet och Ella i wästerhammar vitnar det samma och at hon förer 4 á g st barn. Märet i Nordåker det samma. H: Anna i Åhlstad vitnar at hon twåler skiöter, snöper der kalftar och grisar, men inga barn ser hon henne föra och hennes
- r. 490 dotter Sigri 25 åhr håller i och hielper henne snöpa. Bar=bru i [etansiö] hen:es dotter är gift Conversa. H: Brita wäst:hammar. Witnar hafwa sedt hust Dordi twåla skiöter och bär fram Maten
34. Hustru Brita i Nyland 30 åhr.
Berychtad af h: Anna i Åhlstad att hon äter dricker dantzar och bohlar i helfwet. Hennes moder hust: Malin är och berychtat för för trollpacka, men nu förrymt söder uth.
35. Dordi i Edh Olof Larssons hustru 30 åhr
Elisab: i Edh 12 åhr vitnar at H: dordi förde sig i natt 2 gång{..}
- r. 500 Bannar fader och moder och alt thet på jorden är wäfer och bohlar med Zathan. Hennes söner Lasse och Pelle och 3 stintor. Med 3 som hon eij kiende förer hon alla. Lasse Olofsson i Edh, hennes son för mantes till bekännelse
36. Hustru Elin i Bålstad
Jan Nilsson i Bålstad 10 åhr. Sedt henne giöra lius i helf: Nils Pärsson ibidem vitnar det samma och förer 5 barn 2 sina egna. H: Anna i Åhlstad vitnar ar hon gör lius och förer et sitt barn, en flicka. Märet och Brita Jöns [swäes] at hon klemar, kokar förskt kiött och strömming, H: An=
- r. 510 na i Åhlstad och Brita i wästham:ar öf:ertyga henne giöra lius. Och gå under bordet och bohlar med Zathan.

37. Änkian Hust: Margret Deljånger 40 år

H: Anna Åhlstad vitnar at hon är där och sprättar ull och wäfwer. Ingri 8 år berättar at mormodren förer henne och modren sitter efterst på fordenskapen och förer. det vitnar och Brita Olofsdotter hennes egit barn. Bär brygg= watn der: Nils föres af Brita deras syster.

MS.

2 gånger Anika Lars Pärssons i Nääs liugit för rätten vid num 23.

r. 520 Lars Olofson i Ed säger modren förer huo ridit 2 gång i natt

Martij

y.27

38. Nils Andersson i Forse

H: Anna i Åhlstad Pär Nilsson i Forse 10 år witna hafa sedt Nils Andersson i Blåkull rökia tobak och föres af h: Barbru i forse Nils Anderssons. Pähr vitnar och at hafwa sedt Nils Pärsson i Dahl sitia när Nils Andersson och drika tobak

H: Brita i wästhäm:ar vitnar det samma. Nils Pährsson

10 år en gässe i Bålsta, säger at hust: Lisa Hansdotter i Näs förer sig. det hon samtycker, men intet at han rider sielf men poiken säger at han rider sielf, när hon smörjer åt huo

r. 530 Olof Grelsson föres och H: Barbru i Forse. Margret Nils= dotter Nils Anders styfdotter i forse 12 år bekän:er at sin moder har lärt henne rida med sig på fohlen= skapen och nu läser den 7:de Boken. Rider nu sielf sedan Juul och förer barn. Pähr Nilsson i forsse vitnar at Margret Olofsdotter förer 2 barn i forsse. Håkan och flickan bekiänner at modren smörier at sig utur hornet som kallas Gullnappen och sätter henne på fohlenskapen.

39. Hust: Barbru i Forsse förer 7 barn

r. 540 Hennes man Nils Andersson i Forsse tillspordes om

han och hade någon kunskap om sin hustrus förehaf=
wande alldenstund hon är sedder af många i blåkull
och mahl der tobak men hon nekar.

40. Hust: Anna Nilspärssons i Lästa 40 år


Ella Ersdotter i Blåsta witnar at h: Anna i Lästa
fördt henne ifrån slåttanden och i natt 1 gång på
quinfock och andra gången på manfolk, förer
inalles 9 barn Barbru. Cisla. Anna. Lisa. Johan
och sina egna. Hon skrädder der.

r. 550 Cicilia 12 år Nils Jons dotter i lästa tillspordes hwilken henne
förde, och hon sade h: Marg: i Sunnanåker: men osandt. Geolf
Pärsson rider på fordenskapen med h: Anna. Erich på kyr=
kobordet och Märet i Nordåker witna at hon skrädder
Pähr Johansson i lästad 12 år. Barbru. Cisla. Anna
Lisa. och Johan. Hennes egna barn witnade det samma
Nils Pärsson i Blåsta bekiänner hafwa sedt Gelof
wara med på sam:a folenskap. Nils Mårtensson i B{.}=
[ssa] och så sedt Geolf i blåkull utagin af h: Anna
i lästa. Barbru Nilsson i Blåsta 13 år äfwen

r. 560 sedt Geolf fördf af h: Anna. Jöns Ersson i Blästad
hust: Anna i åhlstad witna det sam:a och at hon skrädder
och haf:r budit h: Anna 3 [p.r] [kopt]. För hon ej skulle
witna på henne. 9 barn öf:rtyga och henne

41. Hustru Martha Olof Pärns i Nyland 34 år

Erich Michelsson kyrkiobordet, witnar hafwa sedt
henne knoda ihop smöret Märet i Nordåker, witna
at hon twättar, kaflar kläder och hanterar smör
går till Zathan under bordet. Förer 2 små barn
Nils och Påhl och 3 andra obekänta.

42. Hindrich Andersson i Nääs 20 år
 M Angifwen af Capellanen Herr Lars at han nu
 r. 572 Tienar Zathan. Daniel Larsson i Nordåker
 har sedt denne hindrik i Blåkulla söm:a skoor
 han rider sielf och förer ett barn Nils benämbd
Märet i Nordanåker säger sig och kiänna
Hindrich skomakare i Blåkulla. Sigri Nils
 Jons i Nyland, säger sig och sedt Hindrich sko giöra
 i hälftit: han tillspordes härom men han
 stod och twikade. Märet i Nordåker, bekiän=
 r. 580 de sig haf:a kiöpt ett par skor af huo f 6 
 [kopet] och att hennes moder förer huo och när
 hon smörja; åt huo rider huo sielf, och nu
 allenast smordt ett år och ridit och fördt en
 poike, [Kan] bekiänner at när han sätter sig på
 folenskapen säger han: hwi: lustig till blåkulla.
43. Hustru Brita, Olof Daniels i Nyland 35 år
 Berychtades af sin bror Hindrich Anderson i Nääs
44. Hustru Märeta Nils Ers i Bålsta 50 år
 Berychtades af poiken Nils Pärsson i Bålsta at
 r. 590 rida till Blåkulla han kokar kiött och håhl strömming
45. Hustru Brita Jöns Svänssons i Bållsta
 Poiken Nils Pärsson i Bålsta säger at hon tvåler skiöter
 och klemer ugnar i Blåkulla, förstår illa sin christendom
46. Brita Olofsdotter i Deljånger Hust: Dardis dotter=
 dotter 12 år rider sielf och förer barn, Lärt af
 både sin mormoder och moder Hust: Margaret i Båll=
 sta. Förer sina små bröder Mårten och Erich

500
30

47. Hustru Anna och Nils Jöns dotter i Lästad Barbru Nilsdotter 17 åhr. Nils Mårtensson och Nils Pährsson i Blästad witna at hon bär fram skeder och föres af sin moder. Pähr Johansson i Lästa witnar det sam:a
 r. 602 Barbru Nilsdotter och Ella i Blästa samt Jöns Erich= son witnar att hon håller i långdantzen.
- Martij 48. Hustru Brita, Olof Daniels i Nyland.
 4. 29 Hennes bror Hindrich Andersson witnar at hon förer sine egna barn, och at hon med modren för hölt huo han måhl förleden 27 martij, at han tå intet kunde sig bekiänna
49. Hustru Barbru i forsså
 r. 610 Nils Pärs dotter i Busiö 10 åhr bekiänner at hon har fördt henne sedan i som:ar och at hon der red[t] mat. Ridit 1 gången på en karl, 2 på en Jöns, 3 på sin fader. Margret, hennes dotter bekiänner mod= ren smörja åt sig och så rider hon sielf förer 2 barn så at 2 hennes dötrar med tårer öf:rtyga sin moder. Men hon står i sin obotfördighet och ne= kar, så at stockar och stenar må fälla deröf:r tårar Poiken Erich Danielsson 15 åhr ställes för rätten at wit= na om h: Gunnel i Nyland. Som förer huo hwar natt
 r. 620 Märet i Nordåker witnade at han i natt dantzade der och Zathan strök huo på huf:det säjendes: de är en väldig pilt som intet rallar, Ella i östham:ar witnar det samma [Cherstin] [...] Jonssons i Nyland wille intet witna men Erich på kyrkiobordet. Märet i Nordåker: och Ella Pär Nilssons i östham:ar påtygade henne at hon hwar natt fölgde med med hust: Gunilla till Blåkull

50. Hustru Anna Pähr Pährssons i Nääs
 Hafwer sig tillförne bekiändt, men nu återkallar.
Nils Pährsson i Nääs 10 åhr säger sig wara förförd
 r. 630 först af sin moder, sedan är han förder af Hindrich
 sedan Juhlhelgen, som Hindrick widgår och säger
 at han gör skor i Blåkull och säljer.
Erich Nilsson i Bussiö 10 åhr säger Barbru i Forse
 förer sig sedan i som:ar, ridit 1 gången på en
 karl 2 på Jöns 3 på fadren, sielf 8:de, Pälle
 i Bussiö säger sig och föras af henne hon
 reder der maten.
51. Erich Danielsson ifrån [röch].
 Bekänner at han föres af hu: Gunnila i Nyland
 r. 640 och 2 sina döttrar och Chirsten Nils Johanssons ibidem
 ridit 2 gång i natt 1 på Nils Joh: 2 på en karl
 och hon har utläsit 6 böcker. Kirstin Nils Jons ibidem
 witnar at Gun:ila förer henne 12 åhr i natt ridit
 3 gång: 1 och 2 gång på en Koo 3 på en karl hen=
 nes barn och Erich Danielsson till sam:an 6 barn
 silfwer har hon fådt i städzel Brita 7 åhr till=
 frågades hwem som förde henne då hon sade Gub[b=]}
Brita hon tillspordes hwem som bedt henne så säga
 då hon swarade modren. Erich Danielsson säger at
 r. 650 hon der stärker och spinner på en hjulräck men
 i natt böd hon mig at iag intet skulle säga på henne
 hon går och under bordet och bohlar med Zathan
 och låfwar honom det hon icke skulle bekiän=
 na sig.

52. Carin Olofs och H: Dordis dotter i Ed 20 år
 Hustru Anna i Åhlstad har anklagat henne och säger
 at hon rider sielf, warit der sedan i höst och twät=
 tar Tallrikar och armkläder Erich på kyrkiobordet
 och Lisa Johansdotter i Edh witna det samma.

Martij *4*

30. Daahls Sochns

- Hustru Margreta Erich Olofssons i Åhlstad
 dottren [Märta] kokerska förer Barn
- r. 663 Hust: Karin i Åhrstad Comfessa
 Norum Hust: Ella, son Olof Pärsson Nämde man Lars präst och dottren Malin
 Hust: Märet [Lars olofssons]
 Hust: Brita Måsten Johanss: är kock och matmoder
 =samt Brudfränija
 Hust: Sara i åhrstad Nils Erichssons skiär sönder {[bro]} bröd
 Hust: Anna, Erich påhls kom ber [.o] och [brö]
- Åhlstad Hust: Brita, Jöns Pärsson [skofwar] grytor
 Hust: Karin, Pär Jönssons twättar kiäril och
 skofwar grytor
- r. 673 Hust: Margrata Erich Olofssons döttrarne Marg: och anika
 Hust: Anna Matts Olofs gör kamsor kierstin
- Daglös Hust: Barbru, Hans Erichs döttran Kierstin förer
 Flögsätt = barn
 Hust: brita, Nils Erichs förer kiennor sielf barn dått:
 :brita
 Hust: brita, Pär Nils syster Brita
- Moo Hust: Karin, Hans Tomessons förer barn, Karin förer barn
 Hust: Anna änkia dottren Cicilia
- Hällsiö Hust: dårdi, Anders Erichssons väger smör
- Löfsiö Hust: Märet
 Hust: Anna
- Tunsiö Hust: Märet, Michel Hindres: förer sin egen son lappar skor
 En wis man heter Olof i skog bor ibidem på
 r. 687 Kyrkobordet ~~Erich~~ wid [skogs] kyrka.

- N^o 1. Hust: Margreta Erich Olofss i Åhlstad 53 år
 Frambär der maten och optager tijtt
 r. 690 förer kornet och det opbränner när hon
 hade bäran giort, säger hon till honom
du skal för mig på jorden rinna och min siäl
 för dig i hellwetit brinna, hafwer 8 barn
 fördt. Bekiänner härtil hafwa dyrkat
Satan för gud, förbannat fader vår och
hans heliga namn och Rike etc: Märta hennes
 dotter 15 år, wittna uppå modren sonen
Erich 9 år dottren Anicka. och i natt warit
 åstad, och system bekående och at hafwa
 r. 700 warit åstad i natt och modren smörjer åt
 hænne så rider hon sielf, sådan i höst, Mo=
 dren förde fyra Erich Månss: ett hoos Jon
 Olofs: och fyra sina egna, Erich hennes son
 bekiänner att modren hafwer fördt ho=
 nom 4 Juhlhelger, Martha rider sielf,
 Måns Erich Månssons ibidem, bekiänner
 at hon smörier åt sig, så rider hon sielf
 men nu säger at hafwo fått hornet och
 hafwer dätt i wänstra sidan, och at hon
 r. 710 förer sina små bröder Olle, och Joan.
 Sara Jonsdotter 13 år bekiänner
 at wara fördt af hustru Margreta
 och icke minnes Enär hon först der til
 komm[en] war, men nu rider hon sielf
 och hafwer hornet inuti sin sida

Annika

Annika 8 åhr Erich Månsons ibidem berättar at blifwa fördt af mat Margreta, men nu nyligen föres af Sara Jonsdåttare.

r. 720 Marta Erich Olofssons dotter i Åhlstad, tillspordes om hon icke rider sielf men ville icke bekiänna sig, ehuru väl at förskrefne barn, öfwertygade henne.

30 Martii
N^o 2

Hustru Anna i Åhlstad Matts Olofssons Hustru Annas son Hans och Olle Pär Olofs: Olle är nämningman och Lasse präst Olof och Pälle [theras] moder hafwer sagt iag skapar kroppen men tu Jesus gifwer lif och anda. derföre hafwer hon [ofta] åstad sändt stubbar och stockar i sitt ställe så till kyrkan som till herrans nattward. Olof Mattsson i Ålstad berättar at sin moder hustru anna förer



r. 730 honom, sådan i fiol hafwer hon ridit sielf och hafwer hafft hornet in uti wänstra sidan och förer barn, [siuls] {barn} i Galagiök olle Nisse och Brita Pär mattssons hustru, Annas son 14 åhr, bekiänner at hans moder hust: Anna och Margreta, de föra honom både, och nu omsider bekiänner Olle hans bror der att han förer barn ifrån hällsiö. Olle Mattsson bekiände at hafwa sändt en sopqwast till herrans hög=

r. 740 wärdiga nattwarden i sitt ställe, iag åt det opp då han det till mig förde, Karin och Olle och i hälsjö ett barn.

Hustru Anna i åhlstad säger at sin moder hade lärt sig denna konsten, och nu för 5 år sedan hade hon varit i trondheims



stora kyrka och tå hafwer diefwulen giorde förbund med sine trullpackor at the skulle förskonas med smörskatten och i ställe föra honom barn, till att förmera sitt rike och dermed förstöra

r. 751 Timberman sens såns rijke.

N^o 3 Mårten Johanss: Hustru Brita i Ärsta 40 år

Hon förer sina barn och är der kock och matmoder samt brudfrämja, och dyrkar satan i tre personer, 4 sina egna och 2 andra barn förer och med den onda bolar.

hennes systerdötter sig ej bränner wijn der: Hustru Karin i ärstad bekänner och uppå denna hustru Brita, at

r. 760 hon fächtar der, med de andra Trullpackorne, der om hwilka som först skall få Bohla med Satan, Poiken Jöran Pärsson, anna Mårtensdotter, Barbru i Erstad en flicka bekiänder och at hafwa sedt hust: Brita i blå=



kulla

- kulla Olof Olofsson i ärstad bekiänner
och at hafwa sedt förbene:te hust: Brita
i Blåkulla. Påhl Pärsson i Norum
12 åhr witnar och at hafwa sedt hust:
- r. 770 Britas flicka i ärstad Anna, Måns
Erichsson i åhlstad, Erich Ersson ib^m:
Sara Jonsdotter ib^m Pär Siuls
i Galagiök, Christopher Johansson i
Norum 13 åhr, Olof Olofsson ib^m 10 åhr
Annika Erichsdotter I åhlstad, marta
Erichsdotter ib^m redquwinna i gjästa=
bud, Nils i daglöss item dårdi 9: åhr
Lars Andersson i Moo, wittnar alt
det samma 18: personer, små och stora
- r. 780 som öfwertygar henne men hon står
i sin obotfärdighet, och nekar.
- N^o 4 Pär Olofss: Hustru i Norum Ella 50 åhr
Hustru Karin i Erstad witnar at hon
är där såssom en hushållerska, Påhl
Pärsson i Norum bekiände at hon satte
en kornsäck på en koo, Guldhals:
benämd, och brutit af samma koohorn
det och om morgonen sannas at kohor=
net war afbrutit och blodigt förer
- r. 790 6 barn, framburit mathen såssom
En hushållerska, hennes söner, Olle,
Länsman



- Länsman, och Lars Präst 13. Hustru Karin i årstad har vittnat at hon är där en hushållerska och tigger och bohlar men Satan, Påhl Pärsson i Norum 12 åhr Poiken Olof Olofsson vittnar, vittnar och Christopher Johansson dett sam:a 13 år och flera men hon står alt framjent i sin obotfärdighet och nekar. Olle Norum 10. år ridit 3 gånger, först på modren Andra och tredie gången på en Koo 3. Barn siuls i galagiök, Erlands i Norum 1. Barn hans dottren Malin rider sielf förer 2 barn Kierstin och Brita. Pär Siuls i galagiök 10 åhr ridit 3 gånger i natt första gången på Ondes moor andra gången på min moder och 3 gången på min fader, den sista resan på en fläckiot Koo ifrån den 2^a gässens hem. Flickan brita i Norum och Kerstin ib^m 9 år. Sara i ålstad rider sielf Johannes 10. år berättar at älla i Norum förer honom samt 2[.] hans små systrar Brita och Kierstin. Pälle Mattson i ålstad bekänner at han rider sielf, men förer

- r. 820 förer inga barn, Anna i Åhlstad sett
 älla i Norum mat reda där, Cri=
 stopher i Norum 16 åhr, säger att
 sin moder hustru Sara förer honom
 Måns Ersson i åhlstad wittnar och
 på hånne Erick ib^m wittnar och
 det samma Erick Jonson i ålstad
 8 åhr intet. Olof Olofsson i ärstad
 säger at Älla förer barn Barbru
 i ärstad wittnar at hon förer
 sina barn, Nils Hans: i daglös
- r. 830 at hon matreder och sätter på
 bordet, Påfwel säger at hustru
 älla fullkom:e: är där och förer
 sig, Complices Hustru Anna i åhlstad
 wittnar det samma, Hustru Karin
 i årsta äfwen så, och at hustru
 Ella plägar slå henne i Blåkulla
 3 Silfwer kannor, 3 dito kosor
 3 dito skålar fick hon af Sathan
 för mig tå hon sålde mig åt dief=
 vulen. Olof Johansson bekiänner
 at hon förer sina systrar Kerstin
 och brita. Föreskrefne wittnen
 stodo alle samte: och i ansichtet för
 rätten



- rätten öfwertygade henne _____
- N^o 6 Malin Pärs och Hustru Ällas dotter
 i Norum hon är födder i Alfta sockn i hälsingland
 förmantes af rätten at bekiänna
 sig men som hon motwilligt
 nekade öfwertygade henne Påf=
 well at hon rider sielf och förer
 2 barn. Annika i ålstad wittnar
 det hon 2 gånger warit gifft och at
 hennes man där ännu lefwer.
 Pälle Mattsson i ålstad och Olof
 Ohlsson i Norum wittnar det
 samma Pälle Siulson i galagiök
 säger at när de rider på hans mo=
 der så hielper hon sin moder up=
 resa min moder i sopwrån Olof
 Ohlsson i ärstad hafwer och sedt
 Malin i Blåkulla, Måns i ålstad
 säger det samma, samt at hon går
 under bordet til Sathan och
 bolar med honom. Olof Johan=
 sson i Norum och hustru Karin
 i Ärstad wittnar at hafwa

sedt

- sedt henne en lång tid blåkulla,
 hustru Anna i åhlstad säger det
 samma 12 witten öfwertygade
 henne inför rätten.
- r. 870
 N^o 7 Lars Pärs och hustru Ellas son
Lars i Norum säges at wara
 Präst i Blåkulla och där förrät=
 tar sitt ämbete som hans läro=
 fader Satan honom lärdt hafwer
 och nu af Rätten tillfrågat med
 förmaning at han sig bekiänna
 skulle, Men han stod som en stub=
 be och tigde, Sara Månsdotter
- r. 880 i Åhlstad tyger på honom att
 han war Präst, Påhl i Norum
 Erick i åhlstad Olof Ohlsson i är=
 Stad, Erick Hansson i daglös, Barbru
 ib^m med flera 14 st: Barn till=
 sammans wittna dett sam:a
 Comlices Hustru Anna i åhlstad
 och Hustru Karin i ärstad öfwer=
 tygar honom det samma.

- N^o 8 Olle Pärsson i Norum 19 åhr.
Länsman i Blåkulla stältes för
rätten och frågades hwilken ho=
r. 892 nom förde; Men som han lika
såssom brodern nekar, ty fram=
stältes ofwan skrefne personen,
hwilka friwilleligen wittnade
samt Complices hustru Anna och
Karin
- N^o 9 Änkan hustru Sara i Norum 50 åhr
Bekiänner nu men hon kan
r. 900 intet annat minnas, än at
hon där warit från sin barn=
dom, och at hon förer sin dotter.
Christopher i Norum wittnar
at sin moder förer honom
och 2: små barn, och ångrar nu
sina synder och wil sig till lef=
andes Gud wända. Påhl i No=
rum wittnar att Christopher rida
sielf och modren twättar Kiä=
r. 910 rill och stundom reder hon
där maten.

- N^o 10 Hustru Karin Pär Jonssons i Åhlstad 34 år förestäl=
 les, men efter hon sig intet bekiänna wille
 framkallades wittnen, som henne öfwer=
 tygade, hon twättar där kiärrilen, är
 synter där fächta med hustru Margaretha
 och huggit henne ett sår i handen, dätt
Satan helt giorde. Erich Jonssons i åhlstad
 at denna hustru Karin är där och bolar med
 r. 920 Satan, Hustru Karin fallit uppå knä för
 Satan, och honom dyrkat för Gudh.
 Sara i åhlstad berättar at hustru Karin
 ib^m Hade gifwit henne en öfwerdel för
det hon icke skulle witna på sig Trulldoms
väsendet. Erich Jons i ålstad 8 år hustru
 Karin Pär Jonssons i ib^m förer henne, riditt
 4 gånger i natt, nils Jönte hennes son
 Annika i åhlstad twättar Kiärril och
 fächtar och bolar med satan, Månss Ersson
 r. 930 i ålstad dantzar och fächtar, och förer barn
 Erick Ersson i ålstad wittnar at hon fächtar
 Olof Olsson i Norum twättar kiärril, olle
 Olsson i ärstad hustru Karin i ärstad
 Complices hustru Anna i åhlstad, 2 barn
 från Joen förde hon och sin egen son Jöns
 Sara i ålstad huggit mat Margreta
 i handen ett sår, och gick hon under bordet
 till satan och [stra:] läkte han henne.

- N^o 11 Sigrid Mårtensdotter i Ersta 32 år
Föres af sin styfmoder. Hustru Brita Mårten
- r. 941 Johanssons ibidem, Annika Ericksdotter i Åhlstad vittnar att hon förer lilla Christin och bränner bränwin, Pelle Mattsson i åhlstad, dätt samma vittnar Erick Ersson i åhlstad item Sara Jonsdotter, Barbro Johans datter, Olof i Norum, Brita Johans dotter, Olof Olsson i ärstad, 9 barn Hustru Anna och hustru Karin Complices
- N^o 12 Nils Ers hustru Sara i Erstad 52 år
Förer sin son Erick äter, dricker, dantzar och
- r. 951 spasserar på golfwet tillika med sin son Erick. Brita Johans dotter i Erstad 12 år bekiänner at hustru Sara fört henne 3 el. 4 år och i natt ridit 4 gånger första gången på Erick 2: 3: och 4: gången på {[piga.]} Clara ibidem skiär sönder rågrö och mat reder där. Bekiännde at han har läst 5 Böcker. Hustru Saras son Erick Nilsson 12 år förestältes men wille intet be=
- r. 960 kiänna ehuruväl flickan Brita Johans dotter öfwertygade honom mitt i ögon och sade at han där läser äter dricker och warit där så länge som hon. Pär Mattsson i ålstad vittnade at denne Erick är klockare i blåkulla: item at han förer sina döttrar 2 stycken. Måns Ersson

- i åhlstad hafwer sedt hustru Sara skiära sönder rågbröd och hennes son Erick rider sielf. Karin och Lisa, lika så. Anni=
- r. 970 ka Ersdotter vittnar at hon hafwa sedt henne skiära rågbröd Sara Jöns= dotter i Åhlstad vittnade at hafwa sedt henne och hennes son. Erick Ersson i ålstad 10 åhr vittnade at hafwa sedt hustru Sara och hennes son Erick wara klockare Olof Olofsson och Barbru Jansdotter i ärstad sam:aledes. Hustru Anna i Åhlstad vittnade att hustru Sara förer sina Barn. Hustru Karin i är=
- r. 980 stad vittnar och at hon förer sina
11. Barn och 2^{ne} Complices hustru Anna och Karin
- 16 April. Hades poiken Erick Nilsson i ärstad före förmantes till bekiännelse men wille intet, ty inkallades wittnen 5 st: barn som honom öfwertygade; men han stod motvillig och hade sina fächter och lögn åt barnen som om honom witt=
- N^o 13 Jöns Larssons hustru Brita i ålstad 70 åhr Förmantes till bekiännelse. Hennes
- r. 992 Sönahustru Pär Jöns Karin i ålstad är I lag med henne. Hustru Karin i ärstad

och hustru Anna i Åhlstad säger at hon är nu fullkomlig trollpacka förer barn och gör emot stingen: Sting stå stille som Jesus wille, som flod stog när Jesus öfwerwog i nam faders etc.: Erich Jonsson 10 åhr wittnar at de både rider på

r. 1000 en fordenskap och at hon skurar grytor. i blåkulla. Pälle Mattsson och annika i åhlstad säga och at hon skurar grytor. Måns i åhlstad wittnar det samma och at hon följer sin Sönahustru Karin Pigan Sara och Erick Ersson i åhlstad Olle Ohlsson i Norum, Barbru Jönsdotter, Complices hustru Anna och Karin säjjer sig hafwa sedt henne.

N^o 14 Hans Tomasson i Moo 48 åhr och des hustru Karin
 r. 1010 Som berychtade före stältes hustru anna i åhlstad och Karin i ärstad wetta intet om honom, men om hans hustru berättas at hon en gång fört noten på isen Pälle Mattsson och Annika wittna det sam:a och att Hans Tomasson där ligger när sina döttrar, Märet och agda. Måns och Erick Erssöner i åhlstad. Olof Ohlsson i ärstad äfwen så. Hustru Karin

 i

- i åhlstad bekiänner det samma om sig.
- r. 1020 Hans Tomasson förestältes at swara först för det han hotade barnen med, slag för det de wittnade om honom och at han horade och bola= de med alla kiäringar och bruka= de dertil en jernpinne i Blåkulla.
- AB.*
N^o 15 Hans Tomassons hustru Karin i Moo 60 år
Påtygas af tålfmännerna at hon förer sin dotters hustru Agdas barn sedder af 5 Barn samt hustru Anna
- r. 1030 i åhlstad. Karin i ärstad öfwerty= gade henne hafwa lärt den diefwul= ska trolldoms konsten med sig och bad henne bekiänna sig. Pälle Matson i åhlstad wittnade at hon slår dem som hafwa sig bekiänt, Annika i åhlstad wittnar at hon slår barnen som haf= wer bekiännt sig; sätter deras hufwud mellan benen och slår dom med or=
- AB.*
mar. Sara månsdotter i åhlstad säger at hon syter barnen i blåkulla Olof Olofsson i Norum och Erick Ersson
- r. 1042 i åhlstad hålla i barnen medan de slå dem. Erick i Flögsätter 13 år har sedt både modren och dottren hustru

- anna i åhlstad säger att hon förer sin egen egen dotter och hennes dotters barn till blåkulla. Hustru Karin i Ärsta säger hon förer sina döttrars barn och slår barnen som hafwa sig bekiännt hon hafwer och uti Blåkulla låtit döpa 2^{de} sin dottera barn, förän the i werlden blefwo döpte.
- r. 1050 *AB*
- N^o 16. Hustru Agda i Moo är sedt af Måns Måns i åhlsta at hon är med sin mor i blåkulla, Annika i åhlstad wittnar, at hon äter, dricker, dantzar och horar med sin fader Hans Tomasson och upvrider torkeslarfwor. Pälle Mattsson och Hust: Anna i åhlstad wittna det samma.
- N^o 17. Pigan Märeta Hansdotter i Moo Bolar med Sathan wittnar måns i åhlstad Annika säger hon horar med sin Fader Hans Tomasson bolar med Sathan Äter dricker och dantzar. 3 st: barn Öfwertygade henne och bewiste henne sängen uti blåkulla deruti hon bolat hafwer.
- r. 1062
- N^o 18. Änkan Hustru Anna i Moo 60 åhr förmantes till bekiännelse hustru anna i åhlstad öfwertygade henne, du wiste wäl när du gaf din *up* mor Cissla i
- r. 1070

Flögsätter som nu är död och Satan drog
huden af at skafwa gryttan tu bolar
med Satan dyrkat för sin Gud och
går under bordet med honom, du wet
och wäl at du i natt gaf mig en släng
af slefwen för det hon ståt på Kvä och
lofwat sig aldrig bekiänna hon för=
 mantes af kongl: rätten till Synda=

r. 1080 ånger, bekiännelse, alwarlig om=
 wändelse och innerlig bön om syn=
 dernas förlåtelse. Pälle Mattsson
 i åhlstad säger, hon förer en liten piga
 Jon Pärsdotter i Moo och dottersonen
 och at hon kokar där och hennes dotter
 Cissla med, men hans mor förer honom
 och gör kamsar där, Måns säger hon
 förer Jons dottern i Moo. Sara Jons=
 dotter i åhlstad säger at hon kokar där

r. 1090 Annika i åhlstad säger at hon förer
 Jons Pärs dotter i Moo, och sin dotter
 Sissla, och hon är matmoder där.
 Olle Ohlsson i Norum säger at hon
 öser op maten. Pälle Mattsson namn=
 gifwer desse. Cristopher i Norum 15 år
 säger sig sedt hustru Anna i Moo.
 Hustru Karin i ärsta det samma.

- N^o 19. Pigan Sissilia, Pärs och hust Annas d: 20 år
 förestältes at bekiänna om sin moder
 r. 1100 och sig sielfwan hon nekade, men hust:
 anna i åhlstad öfwertygade henne.
 Karin i Erstad, Annika i åhlstad
 och 7 barn. Pälle mattsson wittnar
 att hon rider sielf och at hon såg hen=
 ne i natt rida på Jon Perssons Sö=
 ner i Moo Pälle och Olle, Sara i
 åhlstad säger at hafwa sedt henne
 alt sedan i höst, äta, dricka och dantza
 måns wittnar at hafwa sedt henne
 r. 1110 alt sedan i för åhrs och i natt ridit
 på lilla Olle i Moo. Erick i ålstad
 sedt henne sedan i fiol. Olof Olsson i
 Norum sedt henne sedan han först
 Kom dit. Christopher i Norum sedt
MS. henne i 3 juhl qwällar, Pälle i
 Galagiök sedt henne sedan i fiol
 Och gådt under bordet, Hustru An=
 na i Åhlstad wittnar sig hafwa sedt
 henne ifrån sin Barndom, och i nat
 r. 1120 förnyat förbundet med Satan. Hu=
 stru Karin i ärstad wittnar det
 samma



samma, och at hon hielpte modren reda maten, och när de fram kom:a med folck de rida på, [Pjesa] de dem i wrån, pissa dem i skiägget och spela med deras hemliga ting.

Christian Pärsson och hustru annas son i Moo

20 åhr, Är skomakare där, men nu ej tillstädes utan i stockholm.

- N^o 20. Pär Nils Hustru Brita i flögsätter sedder af 7: barn, Hustru Karin i Årstad
- r. 1132 och Anna i Åhlstad wittna at hon är en grof Trollpacka och at hon soper stugor där. Pelle Mattsson Annika och Måns i Åhlstad, hafwa och sedt henne sopa gålf, Erick i åhlstad säger hon sopar stugun, äter dricker dan=zar och fächtar. Pälle i Norum säger sig kiänna henne, och at hon föres
- r. 1140 af modren, Nilssons Hustru Brita i [Kiär] Hustru Anna i åhlstad wittnar at hafwa sedt henne en lång tid, nu kom hon för rätten, blifwer öfwertygat af barnen och bemälte Complicibus at hon horar med Hans Tomasson bolar med Sathan och skiter i skiägget på dem hon rider.

MS.

- N^o 21. Pigan Christrin Olofsdotter i flögsätter 40 år ^{270.}
af 5 st: är hon sedder, Erich i Åhlstad sedt henne i
- r. 1150 Blockulla at bola med Satan hennes Gud, Annika
AB. i åhlstad sedt henne i blåkulla, och att hon hade
klät henne till brud, Erick Ericksson Pälle
i åhlstad, wittnar att hon är sömmerska
där, äter, dricker, dantzar och fächtar Måns
N Olle i Norum har och sedt henne, Sara
i åhlstad Hust: Anna i åhlstad wittnar
hafwa sedt henne där at sömma åt dem
som blifwa gifft och äre unge hustru. Hustru
Kärin i ärstad, säger sig hafwa sedt henne
- r. 1160 gå där, hon hade och mutat twenne barn
at de intet skulle wittna mor henne
Pälle och Annika bekiände, at hon hade lof=
wat dem hwar sine tre ^{270.} hennes modren
hustru Cicilia i flögsätter, hade warit
den argesta Trullkona, och då hon döder
war, drog Satan huden af henne och
AB. spikade den samma på wäggen, hon
wille hafwa bekiändt sig och det giorde,
men hennes döttrar, änkia hustru Anna
- r. 1170 i Moo hustru Brita i flögsätter och denna
Kierstin förwägrade sin moder sin bekiän=
nelse, derföre wände hon åter och för=
nekade, sin föra bekiännelse.

olle

- N^o 22 Nils Erichssons hustru Brita i flögsätter 50 år
 Kiärnar uti blåkulla, haft 11: barn, Pelle
 hennes Son bekiände at sin moder förde
 honom på en ko till blåkulla, hennes mans
 bror son tygade på henne at hon förer 4.
 sina egna samt andra barn, säger at
- r. 1180 Jesus hafwer henne aflat, sitter i him=
 melen och hafwer sin fot neder på jorden
 Kongl: Rätten ännu ytterligare tillsporde
 henne om hon nu icke godwilligen be=
 kiänna sig, Pelle 5 år bekiänner at sin
 moder förer honom och i nat ridit på sin
 gader, andra gången på farbror tre=
 die resan på Christopher. Brita, Erich,
 Nils, Olle, Nils i hälsiö med hans
 systrar lilla Annika och Karin och
- r. 1190 Nils i Kiär 12 år gamla, Begynte
 effter hwarandra: och 2 gånger i
 natt först på fadren 2: på brodren.
 ännu 2 barn till som Nils säger sig
 icke kiänna tillsam:ans 11. barn.
Hon kiärnar och slår ur kiärnan
 som en blod eld mot hennes ansichte.
 Brita i flögsätter 7 år ridit i natt
 2: gånger första gången på fadren
 Andra på brodren Pälle, och att brita

AB.

- r. 1200 förer sina 4 barn som sagt är, då hon
Kiärnar står en blå låga utur tier=
nan, Nils i Kier föres af hustru brita
i flögsätt ridit tre gånger i natt med
följe som mäلت är. Hustru britas Son
Olof Mi:lsson i flögsätt nekar men öf=
wertygas af de andra barnen, Nils
hennes Son 8 åhr på samma sätt öf=
wertygas af de andra och sin lilla
bror Pelle omsider bekiände at hans
- r. 1210 moder förer honom och förleden natt
red första gången på Erich Ersson
andra gången på Pär Nilsson i flögsät
med förbem:te sällskap. Pälle Mattsson
Annika och Sara i åhlstad Olle i
Flögsätt Måns Larsson i Moo, sitt
Hustru brita i flögsätt, Erick Ersson
i åhlstad Ohl Ohlsson, Christopher, och
Påhl Pärsson i norum säger at hon
pustar på en rund ting twifwels
- r. 1220 uthan bäran Olof Ohlsson i Ärstad och
Hustru Karin i Erstad wittna alla
Samtl: ett och samma om henne.

- N^o 23. Anders Ers Hustru Dordi i Moo förestältes
 at bekiänna sina grofwa synder med
 Trolldom Hustru Anna i Åhlstad witt=
 nar at hon väger smöret, äter dric=
 ker, och dantzar i blockulla. Karin
 i ärstad intygar at hon är en wärre
 trollpacka än hon och bolar med Satan
- r. 1230 som andra trollkiärringar, Lars
 andersson i Moo hennes styfson be=
 kiänner at hon förer sig och tre
 Jöns hans barn i bällstad ridit 3.
 gånger i natt, hans farbror Jöns
 Ersson i Moo, och Malin Jönsdotter
 bekiänner att hon fört henne i natt
 3 gånger först på deras koo, smythe
 andra och tredie gången på deras
 koo Rökind, i sällskap med Lasse, [hancke]
- r. 1240 och Erick, och nu håller på läsa 4^{de} bo=
 ken, förbannar fader och moder Syster
 och Broder etc: Lars Andersson ri=
 dit på Israel Pärson gewaldigaren
 färsta gången, Annika i Åhlstad
 säger hon väger Smöret, äter,
 dricker och dantzar. Kierstin i Norum
 Pälle i åhlstad Sara, Måns, och erick

- i åhlstad, wittna alla att hon väger Smör item, Erick Ersson i Flögsätt
- r. 1250 och at hon förer barn olof Ohlsson och Pälle Pärsson i Norum, sedt henne och hennes styfsson Lars andersson väga Smör Complices H: Anna i åhlstad och Karin i Ärstad wittna det sam:a Lars Andersson bekiänner att rätt nu lärt så at han rider sielf, barnen wittna att han redan begynt rida några weckor för sig sielf. Nu förestältes denne h: Dordi och öfwertygades att hon hade lärt honom det samma öfwertygade och henne Jöns Hans flicka lill Malin i Bållstad 11 barn och 2 complices öfwertygade och wille icke bekiänna.
- N^o 24. Pigan Märeta Nilsdotter i flögsät 18 år
Förestältes at bekiänna sig Måns, Sara och Annika i åhlstad Erick i flögsät bekiänna at hon stiller, äter, dricker och dantzar i Blockulla, är gifft
- r. 1269 och ligger med en swart Karl under bordet. Olle Nilsson i flögsätt säger
- MS.

- sig föras af sin moder warit där i 2:
 Juhnätter och öfwer i natt ser där
 sin Syster märet som utläsit 5 böcker
 har och sedt Erick nilsson i Erstad
 klockare och hans Syster Brita bär
 brygg watn, Pälle Nilsson bekiänner
 at hans Systrar Märet och Brita
 bär bryggwatn och gifwer honom
 r. 1280 wåt dricka, brodern Nils wittnar
 det samma men wet eij hwem hon
 följer Annika i åhlstad wittnar
 att en deras Systrar Barbru 15 år
 är där med men eij följer modren
 H: Anna och Sara i åhlstad wittna
 at hon twättar Tiernan åt sin
 moder där. H: Karin i Erstad så=
 ger sig intet kiänna henne. Hennes
 bröder Pälle, Olle, och Nils öfwer=
 tygade henne, men hon nekade och
 fick 24: slag af rijs.
- MS.*
- N^o 25. Hans Ers H: Barbru i daglös 40 år
 Förer sin dotter 2: barn H: Karin i Er=
 r. 1294 stad Måns och Sara i åhlstad och 7:
 st: barn wittna på henne Pälle i dag=
 lös säger at hans Mormoder fört

- honom sedan i höst och i natt ridit, gör
 lius där hans Mostrar Kierstin och
 Märet stilla och miölka Måns och
- r. 1300 Pälle i Åhlstad säger at hon gör
 kamsar där och Kierstin hielper
 Segri bränna bränwin Erick Er=
 sson säger hon gör Kamsar Kier=
 stin gör fingerhanskar och Nils
 hans Sonen följer henne Annika
 och Sara i åhlstad Christopher i
 Norum wittna det samma Ohl Ohl=
 sson i ärstad äfwen så och at hon
 bolar med Satan och horar med
- r. 1310 Hans Tomasson H: Anna i åhlstad
 och Karin i Ärstad wittna det
 samma. Nils Hansson i daglös
bekiänner nu sanningen men eij
Kunnat förr bekiänna, effter Satan
tillhållit hans Hierta mun och
sinne låg honom omkring halsen
 tils Gud gaf honom nåd at säija
 sanningen och nu swarar till alt
- r. 1319 hwad han fråges. när de resa
 åstad säga de: hwi, hwip op lustigt
åt helwetet.

AS.

AS.

- N^o 26. Pigan Kierstin Hansdotter i Daglös 24 år
 Kallades at bekiänna sig. H: Anna
 och Sara i åhlstad H: Karin i Erstad
 säija henne Kiänt Satan ätit, druc=
 kit, dantzat och bolat med honom
 hennes bröder stå och förmana
 henne till bekiännelse 6 st: barn
 öfwertygade henne, at hon warnat
 r. 1330 där i blockulla hielper pigan Sigr
 i ärstad bränna bränwin och horat
 med hans Tomasson.
 Åter Kallades H:barbru i daglös
 till bekiännelse men fast hennes
 Son nils med tårar öwertygade
 Henne stod hon dock i sin obotfärdig=
 het.
- N^o 27. Pigan Marta Ericksdotter i åhlstad 15 år
Är gifft med en swart Karl, aflat 3
 r. 1340 barn som hennes moder Erick Ohls
MS. hustru Margeta, sönderhackadt
lagt i Kittelen Kokat och giort
smörjelsen i hornet af, säger sig in=
 tet få se men berättar mycket
 om sin moder neml: at Satan hotat

- henne at om hon skulle bekiänna sig, skulle
hon intet hafwa i Kornladan och
minsta all sin Creatur, hon har sedt
sin Modre hafft grå bärare miölkat
 r. 1350 andras boskap och undra ting som
AB. Knifwar stickor, pinnar etc: modern
hotar skola halshugga henne om
hon sig bekiänner. natten emott
Påska dagen sålde hennes moder
henne til Satan för hwita [.....]
dem hon lade i sin kista i Blåkulla
 hennes Syster Annika i åhlstad
 wittnade det samma, som Marta
 eij Kunde neka. [J.....]
- N^o 28. Jöns Påhls hustru Anna i Ålsta stickar
 wantar, Sara i åhlstad sade henne
 r. 1362 gifwit sig en öfwerdehl. Måns
 och Olof Mattsson i Åhlstad säija
 henne föra tre sina barn, och Kier=
 stin i hellsiö, H: Karin i ärstad
 och Anna i åhlstad säija[~~sig~~] at hon
 länge tient satan, och låfwat sig

- aldrig bekiänna, kierstin Olofsdotter i hällsiö bekiänner, at hon förer sig och i nat första gången på en Koo, andra på
- r. 1370 Nils Jonssons hustru, tredie och fierde på Nils Jonsson. Erick, Påhl och anna hennes barn 2: ifrån torpet [Matz] Larssons, Maria och Karin, Kerstin styf Syster Anna hennes dotter säger at Erick Påhls dotter Anna i ärstad förer sig, men Kierstin i hällsiö öfwer= tygar henne med lögn, och berättar flickan Anna modren förbudit henne bekiänna på sig, Pälle hennes
- r. 1380 lilla Son bekiände at modren plägar gifwa honom met, och i nat gaf honom korf, bröd ost och bränwin och säger Erick Påhls H: Anna i ärstad plägar föra honom, Sara i Åhlstad wittnar at h: Anna sitter fram= för Mat Margreta, förer 4 sina eg= na barn gifwit henne en öfwer= del för det hon skulle fria sig, hon gaf henne för Rätten öfwerdelen igen
- r. 1390 men hon sade sig hafwa gifwit Gudz namn

MS.


- Måns i åhlstad säger hon stickar wantar och bär fram skeder förer sina barn
 4: okända och kierstin i hälsjö, Pälle och Annika i åhlstad. Ohl Ohlsson i Norum. Pär Siulsson i galagiök se henne fächta, äta, dricka, dantza och bola Pär Pålsson i Norum det samma och at hon söm:nar fingerhan=skar och wantar ligger när Hans Tomasson. Sålde om Påsknatt til Satan för en sölf Kanna. 2 gullrin=gar och 3 *h*: Anna i åhlsta sedt henne i 8 år förer sina egna barn och ligger när Hans Tomass: h: Karin i Erstad sedt henne i 2 år låtit döpa sitt barn där. Nils Han=sson i daglös kiände henne intet.
- N^o 29. Erick Hindres H: Anna i Löfsjö 60 år
 H: Anna i åhlstad och Karin i ärstad
- r. 1410 säger hon frambär Kannor och öhl Sonen Anders rörer Kornet hwareffter Trollkiäringarna dantza 5 barn
 Säger at hon dyrkat Satan för gud.


och bolat med honom, Erick i åhlstad säger
 henne dyrkat honom med knäfall hwil=
 ket henne alla endrächtel: öfwerty=
 gade i sin Christeliga tro fans hon
 hafwa intet förstånd, Karin Ohls
 dotter 7 åhr wittnar at hon förer

r. 1420 sig och i natt 3 gånger, Annika i Åhlstad
 säger at hon tappar och bär in öhl
 och förer Hanses son i löfsiö Pälle Sara
 och Måns i åhlstad, at hon frambär
 kornet äter dricker och dantzar
 Erich Ersson i Åhlstad Ohl Ohlsson och
 Christopher i Norum Olle i flögsätter
 at hennes Son anders Spelar där
 Kierstin Ohlsdotter at hon frambär
 öhlet Nils i daglös Pål Pärsson,

r. 1430 Olle Ohlsson, h: Karin i ärstad och
 Anna i Åhlstad wittna det sam:a
 och at hon förer Olof Larssons barn
 i Löfsiö och et sitt egit. Anders
 Ersson i Löfsiö bekiänner sig föras
 af barbru i daglös och Spelar på
sotharpan och under stundom rör
han i Kiärill och kornet och som det

MS.

- Spakar så dantzar de minnes intet när han Kom dit och ridit i nat 6: gånger
- r. 1440 1^o på  tienaren 2^o på Pär Nilssons hustru i wästhäm:ar 3^o på Pär Ohlsson ib^m 4^o på Nils buller sedan på en Koo, Nilss och Lill Pälle i daglös Nils nekar warit i hans sällskap ty Liuger Anders Spelman på H: Barbru.
- N: 30. Mickel Hinders H: Märet i tunsjö 50 år berychtadt af flickan Kierstin i helsjö poiken Måns ersson och Erick i
- r. 1450 Åhlstad och Erick i Norum hafwa sedt hennes Son Anders Mickelsson [intterum]; Men alla nekade Sara Annika och Måns i Åhlstad och Påhl i Norum wittnade att hafwa sedt H: Märet äta, dricka, dantza och bolat med Satan. 2 hennes dottrar Lars Ohls h: Märet i Norum Pigan Kierstin wittna det samma Erick Ersson och Måns i åhlstad An:ika
- r. 1460 ib^m witna det samma och at hon ligger när Hans Tomasson och


förer sin egen Son Anders Mickelsson
 13. åhr  Pål Pärsson Lars Ohlss: h:
 Märeta I Norum och Pälle Matsson
 wittna det samma.

- N^o 31. Lars Ohls H: Märeta i Norum.
 4: barn och H: Anna i åhlstad öfwer=
 tygade henne äta, dricka, dantza
 och bohla med Satan och horar med
 r. 1470 Hans Tomasson; men nekade
 det sam:a wittnade h: Anna i ålsta
 om Märets syster Karin.
- N^o 32. Pigan Karin Michelsdotter i Tunsjö
 nekade sig aldrig varit på någon
 blockulle färd. då framstego öf=
 wertygande wittnen Erick och
 Annika i Åhlstad dock stod hon i sin
 obotfärdighet.
 Pär Pålsson i Ärstad nyligen an=
 r. 1480 gifwen war genstörliq men entel:
 bekiände.
- N^o 33. Erick Jonssons H: Elisabeth i ärstad
 Olle i ärstad säger hon förer sin Syst:
 Sara; Men han föres af pigan
 Brita i flogsätter, Cristoper i Norum

har sedt henne där, Barbru i ärstad
säger hon plockar föglar Pål Pärsson
Måns och H: Anna i Åhlstad, säija sig
alla sedt henne där och confronterade

r. 1490 henne för Rätten.

N: 34: Mårten Johansson i ärstad och Sara Olofsd: 12 år

witna at H: Lisa förer henne och Pälle
Påhlsson och en fordenskap, är nu
16 åhr  och när hon nu skulle be=
kiänna betog hon henne målföret
at hon eij fick tala, ridit i natt för=
sta gången på hans fader andra
gången på hans Syster tredie på
en Koo fierde på Påhl i Norum

r. 1500 dät är på 7^{de} weckan sedan hon
begynte föra honom och 2: r: 3
andra barn dem hon intet kiände
Sara säger at han Läser på 7^{de} bo=
ken och är märkt i ansichtet
Hustru Elisabeth horar med Hans
Tomasson bolar med Satan äter
dricker, dantzar och plockar föglar
Pär Påhlsson och Sara sade at hon
giorde storwädret förl: Juldag.

MS.

- N: 35: Annika Erick Månssons Piga i åhlsta 18 år
 Måns Olof och H: Anna i Åhlstad säger at
 r. 1512 hon bolar med Satan Olofs broder
 Pälle Matson säger hon bakar
 men hon nekar öfwertygas at föras
 af Måns.
- N: 36: Mårten Jansson i ärstad 50 år
 Fogle=skytt Olof Mattson i åhlstad
 säger honom skiuta och bara in foglar
 äter, dricker och dantzar. Pär Pohl=
 r. 1520 sson och barbru Johansdotter Olof
 Ohlsson i ärstad Pälle och Måns i
 Åhlstad, wittna alle det samma
 Hustru Karin i ärstad det sam:a
 han räknar [pengar] Sonen Erick 18 år
 skiänke Swän och dottren Sigrid
 Krokryggot.
- N: 37: Pigan Sara Jonsdotter i Norum
 Olof Mattsson och hustru Anna i
 Åhlstad H: Karin i Ärstad Olle
 r. 1530 Ohlsson och Pär Påhlsson i Norum
 säija at hon äter , dricker och dant=
 sar.
- N: 38. Erick Påhls H: Anna i Ärstad 40 år
 Olle Mattsson, Måns, Pälle Mattsson

- N: 44: Christian Pärs och H: Annas Son i Moo
 Är skomakare seglar på saltCom=
 pagnie skeppen utan lijus war natt
 45 i blåkull Lars Andersson i Moo 12 år
 bekiändt sig rida sielf
- N^o 46: Hustru Brita i galagiök Olof Ohls H:
 Angafs af Måns i Åhlstad att koka
 ägg frikiänd.
- N^o 47: Pär Ohlssons Hustru dordi i Norum
 Annika i Åhlstad säger hon sprätter
 ull bakar, äter, dricker, och dant=
 r. 1546 zar förer 2: st: egna och 4: Erick
 daniels barn Erick daniels dordi
 9 åhr bekiänner at hon förer sig
 och sin syster Olof Jansson i No=
 r. 1550 rum sägär ock sig sedt henne h:
 Anna i Åhlstad och Karin i Ärstad
 neka sig sett henne Christopher i
 Norum öfwertygar henne låtit
 döpa sitt barn i blåkulla wid
 examinerandet, befantz intet för=
 stånd i Gudz Kunskap hos henne
 Hennes Son Påhl wet intet om
 Sin moder.
- N: 48: Piga Erik hans dotter i daglös rider sielf

r. 1560 Hustru dordi hade lärt henne giöra
bärrar af ormstiertar, Koo, bock=
och biörn= hår, ludna maskar, {swi.}
hår och sopqwasttullar; och när
MS. Bärran är giordt säger hon iag
skapar kroppen och du diefwul gifwer lijf.

N: 49: Påhl i Norum Bekiänner at hans
 Moder förer honom, är nu ~~lärd~~
 fullärd och rider sielf med bro=
 dren Olof, kan och miölka, tå lä=

r. 1570 to de honom probera: han satte
MS. en knif i wäggen och miölkade
MS. så bak öfwer huvudet ett gråt
får ~~Blank~~ Cammereraren Blank
tillhörigt . Olof Johansson witnar
 och at han sig förer. Pär Siulsson
 i galagiök säger H: dordi förer
 sig och mutat sig at tyga det på
 Olof Ohls H: Ella hennes son
 Olof Pärsson i Norum 15:åhr

r. 1580 wittnade det sam:a.

N: 50. H: dordi i Norum kallades åter
 till bekiännelse men teg, ty öf=
 wertygade henne Pär Siulsson

och Olof Ohlsson at hon förer dem hwar
natt och Pälle säger at hans moder
kallade vår gud en lögnare

N 51. Sara Olofdotter i Ärstad rider
Sielf och förer barn Erick och bar=
bru Johansdotter ib^m 10 år

N^o 52. Pigan Anna Siulsdotter i galagiök 13 år
Läsit 4: böcker Pär Pålsson war förd
på fordenskapen än hon kom dit
Brita Jansdotter i Erstad 13 år

r. 1594 är och med henne Erick Påhls H:
anna förer henne ridit i natt
Pälle Pålsson med och en flicka
som intet kiänner säger ock
at anna i galagiök rider sielf
då hon smör åt henne Pär Pål=

r. 1600 sson i ärstad 16. år bekiänner
at Erik påhlssons H: Anna fördt
[överstrukit] henne utläsit 7: böcker be=
gynte rida sielf näst före Påsk
De bekiänna at om högtiderna
tager hon dem uhr Kiyrkan och
MS. sätter andra stycken i ställe
som qwastar kiäppar och an:at

r. 1610 fickfackeri. Om lördag så skrif=
 tade Prästen Lasse i Norum
 och opbar Påskmålen och Påsk=
 dag effter predikan skulle de
 undfå nattvarden och han sma=
 kade smedt och söt. Då han Com=
 municerar säger han: Jesu le=
kamen beware tin siäl mig
till ewigt wäl: sam:aledes gör
 han med winet.

MS.

Fantum

Anmärkingar öfwer Troll=
Kiäring wäsendet.

- r. 1620 Jag har från siälfwa barndomen mycket hördt berättas om det så kallade trällkiäringwäsendet, hwarwid [fölla] åtskilliga omdömmar; somliga talade derom nog lustwärdigt och med synnerlig attsedt, tyckte alla med rätta [nuitit] sin förtienta löhn. Andraåter berättade detta wäsendet med någon wemodighet, och medynkan. Ibland dem som höllo före wara rätteli: handlat, woro mäst präster och ståndtzpersoner, som der af minsta kiänningen hade, i blandt den senare hopen woro mäst menige allmogen, som här wid nog oskonsamt blef hanterat. Nu som ett barn kunde iag intet här af döma, utan afförde alt som en förunderlig händelse, och som betagen af en oböjelig mening at alt som berättades wara sandt i mitt enfaldige sinne, tycke iag wäl wara, att så skadeliga meniskor woro af daga tagne.
- r. 1630

- Wid nogare och mognare öfwerwägande sedan iag förstod urskilningen afförde iag den historien med mindre affect, men större alfwarsamhet, änteligen förekom mig föregående protocoll, både roligt, och underligt. Jag sögte med större alfware at se sanningen igienom jämförande af muntel: berättelser, af ännu lefwande witnen, med Protocollet. Då fant iag hwar utinna fehlet bestod, och hwad största uphofwet war. Till en så allmän och oskon-
- r. 1640

sam medfart, nembl:ⁿ upsyningzmännernas grof=
wa förseelser; obetänksamma ransakande och änte=
ligen hastiga dömande.

Det torde förekomma en och annan som detta förekom:a
ef:r läser såsom mindre wärdt mödan det war och min tanke
wid första genomögnandet, hälst efter när ransakning[en]

r. 1651

om en anklagad är läst, har man mäst innehållet af al=
la de andra; men när man med större flijt alla före=
kommande witnen och witnessbördet betrachtar, fin=
ner man ofta wad man eij förmodat.

Effter nu i vår tijd detta wäsendet, berättas som ett Zathans
besynnerliga wärk, gyckleri och tyranniserande, at de[.]

rätta sammanhang snart för os är fördolt, och för
efterwärlden blir aldeles en obegripelig hemblig {het}

Ty har iag welat, så mycket som hoos mig står gif:a
härutinnan uplysning, i hwad måhl Zathan spelat
den tijden sin Comedie, samt hwarutinnan domare=
na, och de sakfalte sielfwa, warit behielpelige.

r. 1660

Häraf torde i framtijden, om och en så olycklig tijd kom:a
skulle, wederbörande med större försichtighet urskilja,

och med mindre oskyldigt blodz utgiutande, dämpa et
sådant Zathans apspehl. Till fullbordande här af, will

iag intet utsluta ehuru orimligt dett och wore, utan
ifrån des början till slutet alt sammans uprichtigt

beskrifwa som mig i saning förekommit.

Till hielpreda här wid, följer iag några anmärknin=
gar som min Morfar H:^t Hans Wattrang i det

r. 1670

åhr et: allmanach anteknat.

1.

Första
orsaken
till deta
wäsendet

r. 1680

Början af detta wäsendet war wäl {nå..n} supersti=
tieas lefnad, i det ibland giemene man här och där
war någon löferska som kunde åstadkomma {smö.}
och miölk lycka läsa på sår stilla wärk, wälja da=
gar giöra bäraren el:r bäran etc och torde i
den tijden ej flera finnas som brukade sådan öf:r=
trädelse, än i vår tijd. Då alt hwad anrört är nog
brukbart är om icke bärars brukande är nu
obrukeligt. I synnerhet helgas än i dag med stor
wordnad Als [mässodagen] af fiellbyggare, för utan
det de aldrig arbeta på torsdagsaftnar, [eljest]
wetta de {alltid} kunst at förswara sitt som ord=
språket lyder. Iag kan fritt säja at de nu
för tiden gröfre och med större illistighet {bruka}
sitt signerij än i trollkiäringtijden, då de warit
ganska enfaldiga som wäl synes af protocollet.

2.

Andra ord=
saken

r. 1690

Denna enfaldighet tog den listige Zathan i acht
och begynte wärkställa sitt tyrranie på ett konstig{t}
sätt som följer. De oskyldiga barnen, som i den tijden
mindre med tugnt arbete plågades mot i vår tijd
gingo ofta i sitt sielfs{..ld} tils de fylt 15 a 16 åhr
war och ej el:^f så {st..ngt} med låsning och öfning
i Christendomen efter det war rart, se en elr
twå i församlingen då läsa i bok. De omtalte
barnen begynte under sin frihet öfwa för sig sielf:
några oskyldiga sammankomster, då de qwic=

- kare ibland dem hade sina särskilta påfund, den ene war Präst den andre klockare etc. som äf:n bland vår ungdom händer. Omsider begynte
- r. 1700 och qwickare skalkar bruka åtskilligt gyckler för sin försambling, då den giömde sig {..} skylte sig bakom några gardiner el:r op{.}ängda täcken, der de med förwänd röst {m...}lade för barnen några dichter och lusti{.}heter och i synnerhet war deras giöremåhl tala om himmel och andra hemligheter, som de minst förs[bläckplump]d detta förekom de enfaldiga och snart inbillade åhorara tillslut, så underligt före, at de a{.} sielfwa uphofzmannen läto inbilla sig. at det
- r. 1710 war en ängel som med dem talade. Hwilken dem så mycket begiärligare blef at de sedan föga stodo at hålla ifrån den såkallade ängelkam:aren. Zat{h}an tog här tillfället i agt och infant sig i b{ö}rjan, när deras Präst el:r den som war ängel {w}ar frånwarande, och förattade med d{er}as nöja den frånwarande ängelens s{y}sla, tils och sielfwa uphofsmannen bl{e}f hans åhörare, och förekom dem detta så mycket mindre underligt el:r farligt
- r. 1720 som {h}an i en liusens ängels skapnat med deras högsta nöje alltid hade nya påt[..]nd, och und{..} tiden då och då lät dem wetta hwad hända skulle

3.

- de stählen De ställen hwarest Barnen saledes hade sina sam:an=
 {hw}arest den= komster kallades Änglakammarer. Här i P{ast}orattet
 na galenskap war en så{dan} nämligen i Harrstugan h{o}s Pähr Nils=
 först böriat son i mellanh{a}mmar, dit försam{1}ade sig alla barn
 ifrån närmaste byarna, och {ha}de ett besynnerligt
 nöje af ängelens oty{..i.} predikningar. denne de=
 ras sammankomst an{..}gs i början som ett barnatijd=
 r. 1730 fördrif, som redan förmäht är, men sedan de be=
 gynte berätta några owanliga sak{er} ansågs det af en
 dehl enf{..}diga för ete status apocalypticus {a}f en dehl för
 uhrs{i}nnighet och äntel:n af andra för ett sathans wärk.
 som injagade dem både skräck och fasa.
 I Nordjngrå war och en sådan ängelkammar, bestående af en
 stor församlig och gick rychtet om deras tidiga och ifriga
 sammankomster både wida och eftertänkeliga. Omsider
 fandt sal: Prosten i försambl:n M. Chritian N Bozaeus rådeligt at äfwen
 r. 1740 biwista denne sammankomsten. som och skiedde, då barnen
 berättade at ängelen förkunnat dem prostens ankomst
 han frågade dem om och ängelen nu wore närwarande {.}
 de swarade at han war i wrån wid spisen, bakom
 täcket. Prosten steg inom täcket, men såg ingen
 fast barnen påstod at han war der. Äntel:n befalte
 han huo i herrans namn wisam sig om han der wore
 då såg han i wråen som en rök likt en meniskiohann{.}
 Prosten begynte då i lefwandes gudz namn förstålla
 honom hans fördömda bedrägeri. och änteligen be=
 falte huo afstå och förfoga sig sitt rum. hwarefter
 r. 1750 han småningom förswan, och derefter hwarken syn=
 tes el:r hördes af barnen.

4.

hwilka sedan Här förwändes wäl barnens glädie i sorg, men efter
 [warit] uphofs förmaning hot och tillsäjelser måste de afstå med för=
 män. ra sammankomster. Icke des mindre hade där
 mörksens ängel så mycket wunnit, at 2 af ha{..}
 disciplar woro utlärd och det wore 2 lösa och oblyga
 skalkar de älsta i hopen, den ena 16 den andra 18 år
 de kiende åtskilligt af småa galenskaper, som miölka knif:ar
 r. 1760 pinnar etc i synnerhet sade de sig altid om nätterna
 wara i blåkulla och der war en stor skara med dem.
 desse tordes icke stort berätta af sina vetenskaper i Nord=
 ingrå för Prostens skull; utan begynte wräka om=
 kring landet, och nära sig medtiggande. De kom:a och
 omsider till ytterlänäs och besökte bland annat ängel=
 kammaren i hammar. äntel:n kommo de till Prästerna
 Rom.10: i som tycktes bära nijt för herranom, fast icke rätslig{..}
 desse som kallades trållgossar begynte berätta sina
 galenskaper, och i synnerhet, hwem utaf folket i för=
 samblingen war med dem om nätterna i helfwet.
 r. 1770 samt på hwad sätt de kom:o dit. Nämbl:n rijdandes på kor
 folk, käppar, sopqwastar etc. dem de smorde med en
 olia som de hade i ett horn, och den oljan war giord af
 de barn som de aflat i Blåkulla och tillred som af
 protocollet synes.

5.

Trollgossar= Desse Trållgossar blefwo wid undersökningen och
 nas upföran= ransakningen både angifware och witnen. ty hwem
 de. de sade sig sedt i helfwet, han måste för rådet och
 blef sedermera af barn och mindre trowärdiga
 witnen öfwertygat och äntel:n dömd hwar om
 r. 1780 vidare fram[bättre] skal talas.

Märkligt är att när desse gåssar, som hade frihet
I kyrkiodören wid gudztienstens slut namngifwa
hwem dem syntes wara trollkiäring, hwilket skied=
de på det sättet at de sade sig se ett märke i deras
panna, läto de ofta skräma sig, när någon alfvarsam
af dem berychtades; som till Exempel min Farmor
war tå Capellans hustru i ytterlänäs, och som den tiden war
ringa åtskilnad i kläder emellan Präst och bonde hu{.}=
truer, blef hon äfwen i kyrkiodören angifwen

r. 1790 för trollpacka: men gumman som der öfwer bil=
ligt ifrades, afspisade en med en alfvarsam
örfil, wilket så mycket uträttade, at han åter=
kallade sitt wibesbord, och aldeles frisade henne.
de läto och ofta afspisa sig med mutor och goda or{d}
som dock icke af wederbörande domhafwande i {a...}

deras än= tagit blef. Desse gåssars ändalycht, berättas wa=
[.]alycht. rit nog eftertänkeligt, i det den ena är litet efter
detta wäsendets slut funnen ophängder i en
grindgrinna i Hälsingland, och den andra legat döder

r. 1800 i ett dike, och syntes hafwa spruckit, efter inelfwo[r]=
na gifwit sig uth på honom.

6.

Början af När nu desse gåssar angifwit hwem dem syntes och
ransakan= så till säjandes, hwem wår af sagda fiende pekade
det. på, en dehl bråtslige, at der igienom åtskilliga rychten
förledde, dehls gienom några hemliga bekiännelser
öfwertygade om någon gångbar styggelse, med

- synnerlig ifwer, begynte insinuera måhlet i consi= storio, som sedan gjorde saken i högre ort anhängig at det blef utstält till Häradzrättens ompröfwand{e}
- r. 1810 hwarest dehls hot och trug, dehls några tillsäjelser och löften war [ena medla. till oplysning:], i synnerhet förrä{.=}
- witnes tades alt af prästerna i det de icke allenast wid Ting= egenskap stället hotade barnen som witna skulle med stryck; utan och hemma i husen, på ett betänkeligt sätt Castigerade dem med slående, kalt watns påösande ja och läggandes barnen som eij wille bekiänna hwad de eij wiste i ugnen, och gjorde eld utanför hwar igienom de blefwo twugna till at wit{..} på egna föräldrar och syskon; många blef så o{=}
- r. 1820 förswarligt handterade at de blefwo häslöse och woro all sin tijd wahnføre, som ännu lef= wande witnen intyga. I gienom löften öf:= taltes de åldrige till ljugande på andra, som till exempel hustrurne Anna i Åhlsta Carin i ärsta och Pig: Sara i wida, låfwades at blifwa begrafe{n} i kyrkiogården om de wille säja alt de wiste, hwilket löfte uträttade at hoos dem ingen för= syn war, hälst efter så wäl då som i vår tijd anses icke allenast för lycksaligt utan och et witn{e}
- r. 1830 om säker salighet, at man begrafwes på kyrkiogå{r=} den, ehuru oanständig lefnaden och försmädelig dödssättet warit.

ISBN
978-91-633-6543-0